

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Na novi osnovi

Dosedanji predlogi podjetij v zvezi z njihovim perspektivnim razvojem v obdobju 1961-1965, so v mnogih primerih precej pomanjkljivi. Vidi se, da so bili sestavljeni na hitro in niso bili obravnavani v širšem krogu. Marsikje so kar mehanično povečali številke, ki kažejo obseg proizvodnje in realizacije. Pri tem so se oprli na podatke o gibanju proizvodnje v prejšnjih letih in jih prikrojili za prihodnje obdobje.

Taka praksa pa je zelo škodljiva in se bo marsikateremu podjetju v prihodnosti prilegala. Graditi na trenutnem, zaradi mnogih okoliščin zelo ugodnem stanju, svoj perspektivni razvoj, je lahko na moč usodno. Ob vreditvi razmer na domačem trgu, sprostitvi cen, devizni reformi, naraščanju osebnih dohodkov v strukturi cene in ob drugih ukrepih, ki se v perspektivi predvidevajo, se bo marsikak sedanji podatek pokazal v povsem drugi luči.

Perspektivne načrte je zato treba izdelati s stališča visoke proizvodnosti. Pri nas na Gorenjskem so sprič strokovne ravni delavcev in drugih okoliščin, vsi pogoji, da se taki načrti uresničijo. So tudi nekatera podjetja, ki so na tej osnovi izdelala solidne perspektivne plane.

Mnogo pa je še podjetij, ki hkrati s povečanjem obsega proizvodnje, predvidevajo tudi občutno povečanje delavcev. Delovna storilnost bi v teh podjetjih v prihodnjih petih letih le neobčutno narasla. Taka podjetja si seveda že z današnjega stališča zapirajo vsako perspektivo, ker se ne bodo mogla - če odmislimo vse ostale spremembe - izklopiti iz težav pri reševanju družbenega standarda zaposlenih. Vsi, ki tako načrtujejo, napačno mislijo, da je stabilnost posameznega podjetja odvisna od fizičnega obsega proizvodnje, ne pa od stopnje mehanizacije in proizvodnosti. To pa je seveda napačno. Osnovno gospodarsko načelo je: proizvajati več in ceneje. Za to pa so potrebni novi, moderni stroji in izpolnjeni proizvodni postopki ter solidna organizacija.

Skoraj vsi načrti predvidevajo izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti le v eni izmenici. Tako poslovanje je v slabši opremljenih podjetjih v obrtniško proizvodnjo lahko uspešno. V podjetjih z modernimi stroji pa je tako poslovanje nerentabilno. Avtomatizirana proizvodnja,

z dragimi osnovnimi sredstvi zahteva neprekinjen delavnik.

Seveda pa je obenem s programi podjetij treba izdelati tudi perspektivni plan razvoja po panogah v širšem okviru. Okrajni ljudski odbor je že sprejel določena stališča o razvoju lesne, tekstilne in usnjarske industrije. Za vse ostale panoge pa se prav tako pripravila gradivo za razpravo.

Upošteva se vsa ta dejstva in mnogo drugih pomembnih okoliščin, bodo morala podjetja ponovno razmišljati o svojih perspektivah in vskladiti svoje programe. Samoupravni organi v podjetjih bi morali skrbeti, da se razvoj podjetja načrtuje na novih osnovah.

Skupni plenum OO SZDL in OK LMS Kranj je bila glavna ugotovitev na plenumu

Skupni plenum OO SZDL in OK LMS Kranj

Prvi skupni plenum OK LMS in OO SZDL, ki je bil preteklo sredo, je spregovoril o nekaterih temeljnih in najbolj perečih problemih organizacije Ljudske mladine. Dobro pripravljen referat je prebral predsednik OK LMS Kranj tovariš ZDRAVKO KRIVINA. Med drugim je omenil da je letošnje idejno delo zasnovano na izredni širini v različnih oblikah kot so politične šole, seminarji, široki programi interesnega dela, delo v klubih, debatih skupinah in marksiističnih krožkih. Vse to pa kaže, da je na področju idejnega dela z mladino novo plodnejše obdobje

v letošnji sezoni. Letos so prvič prešli tudi k nekaterim novim oblikam dela, ki so drugim že opravile svoj obstoj. - To so zlasti Tribune mladih, klubi OZN in debatni klubi. Letos so organizirali tudi šole za življenje. - Nadalje je bila v poročilu omenjena še društvena aktivnost mladine, kjer je bilo še posebej poudčrtano, da bo treba čimprej pričeti z ustanavljanjem filmskih klubov, ki jim bo treba nuditi vso pomoč. V poročilu je bilo tudi govora o organizacijsko kadrovskih problemih organizacij Ljudske mladine in drugem.

V razpravi so se zvrstili številni govorniki. Slišali smo zrele misli mladih, ki bodo brez dvoma spodbuda za nadaljnje delo z mladino. Član IO SZDL Kranj tovariš SLAVKO BEZNIK je najprej govoril o idejnovernem delu, kjer je omenil, da bi moralo priti do tesnejšega sodelovanja komisij pri občinskih komitejih Ljudske mladine, s komisijami pri občinskih odborih SZDL. Predvsem bo treba skupnovernati programe pri obravnavanju nekaterih problemov največ s področja zunanje politike, ker je za to med mladimi dovolj zanimanja. Za vodstvo klubov OZN bo treba organizirati seminarje, ker drugače ne bodo našli prave vsebine dela. Dotaknil se je tudi filozofske vzgoje na naših srednjih šolah. Tu gre za sistem dela - za pravilno prenašanje snovi na dijake. Predvsem pri filozofiji je treba najti drug, bolj sodoben način podajanja. - Govoril je tudi o glasilih, ki jih izdajajo posamezne šole. Ne gre samo, da bi imeli literarna glasila, ampak naj bi ta postala bolj tribuna vse mladine. V njih naj bi obravnavali vse mladinske probleme na šol. Filmska vzgoja je brez dvoma potrebna mladim ljudem, zato je sedaj že skrajni čas, da v Kranju le ustanovimo filmski klub.

JOZE VINDIŠER z Jesenic je govoril o šolskih problemih. Omenil je, da bi morala šolska komisija pri Občinskem komiteju LMS na Jesenicah bolj sodelovati s profesorji in učitelji, ker se bodo njihovi člani le na ta način seznanili z vrsto problemov, ki nastajajo. Nadalje je govoril o mladinskem tisku, kjer je predlagal da bi bila v "GLASU" vsaj enkrat mesečno ena stran popolnoma mladinska in bi imela poseben uredniški odbor, podobno stran bi organizirali tudi v jeseniškem "ZELEZARJU". Da bi se v našem tisku še več pisalo o problemih mladine, bodo na Jesenicah v teh dneh ustanovili klub mladih dopisnikov. Morda bi bilo dobro organizirati podobne klube v vseh drugih občinah, kot ustanoviti tudi okrajni klub mladih dopisnikov.

V razpravi je sodeloval tudi sekretar Okrajnega komiteja ZKS tovariš JANKO RUDOLF. Spodbudno so bile njegove besede, ko je dejal, da ni skrb za mladino samo naloga mladinskih organizacij, ampak skrb vse družbe, vseh ostalih organizacij, predvsem pa Zveze komunistov. Dejal je, da današnja mladina zahteva prepričljive odgovore in hkrati tudi dokaze. Brez dvoma bo treba vse činitelje, v katerih živi današnja mladina, sinhronizirati, tako da ne bo prišlo do raznih nesoglasij med družino, šolo in podobno. Dejal je še, da je prav ta plenum pokazal, kako trezno znajo mladi ljudje obravnavati resne probleme in da je treba misliti stalno na to, da bodo mladi prevzeli odgovornost na področju gospodarstva in v organizacijah družbenega upravljanja.

DRAGIŠA MEKAIČ je zelo kritično ocenil vodstva mladinskih organizacij, posebno na šolah. V vodstvih so slabi dijaki, ki imajo tudi po šest negativnih ocen. Mladinska organizacija tudi premalo skrbi za življenjske pogoje dijakov. Događajo se primeri, da plačujejo dijaki zelo visoke najemnine za stanovanja in so na ta račun velikokrat potem brez hrane. O mladih zadržanih je na plenumu govoril Aleksander Leban, o društvenem življenju pa JOZE KAVČIČ in član predsedstva CK LMS tovariš JAKA BOGATAJ.

Ob koncu so člani obeh plenumov sklenili, da po posebna komisija izdelala zaključke, ki jih bodo potem posredovali vsem osnovnim organizacijam SZDL in Ljudske mladine. M. 2.

Pred okrajno konferenco Zveze komunistov Vloga komunistov v družbenem razvoju

KRANJ, 18. novembra - V dnevih 23. in 24. novembra bo v Kranju okrajna konferenca Zveze komunistov. Okrajni komite je razposlal vsem izvoljenim delegatom obširno poročilo o dosedanjem delu članov Zveze komunistov in o njihovih nalogah v nadaljnjem družbenem razvoju. V poročilu so posebno poudarjene naloge komunistov v utrjevanju samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah, kakor tudi njihove naloge za razvijanje in utrjevanje organov družbenega upravljanja v komunih. V delavskih svetih in upravnih odborih po podjetjih sodeluje

887 komunistov. V organih družbenega upravljanja v komunah pa je 2630 komunistov ali 39 odstotkov vseh državljanov v teh organih.

Toda uspeh dela komunistov v teh organih in pri našem družbenem razvoju sploh ni odvisen samo od predanosti in požrtvovalnosti posameznikov, marveč predvsem od stopnje zavesti, od njihove politične razgledanosti in ideološke usmerjenosti. Zato poročilo še posebej poudarja potrebo po ideološkem izobraževanju članstva, kar je VII. kongres sprejel tudi v svoj program.

Pričakovati je, da bo dvodneva konferenca, še posebno spričo konkretnega pregleda v glavnem poročilu, lahko zelo pozitivno ocenila dosedanje delo komunistov in dala njihovim organizacijam iniciative za nove oblike dela, ki naj bi zagotovile članstvu, da s še večjim uspehom nadaljuje na čelu našega družbenega razvoja. K. M.

Priprave petletnih in letnih načrtov po naših občinah Na Jesenicah bodo odločali val veli

o komunalni dejavnosti in gradnjah družbenega standarda v prihodnjem letu

Jesenice, 18. novembra - Od 5. do 15. decembra bodo volivci jeseniške občine že četrto leto prihajali na zbor. Tako pestra dejavnost zborov volivcev (sestavljajo se štirikrat na leto) je malokje. Na teh zborih bodo razpravljali o nekaterih najvažnejših problemih komunalne dejavnosti in gradenj v prihodnjem letu. O tem že sedaj ljudje v nekaterih krajih precej govorijo in predvideno je, da bo prav sprič vsestranskega zanimanja na zborih velika udeležba in seveda tudi živahna razprava.

Gradivo za te zборе že več mesecev pripravljajo razni sveti občinskega ljudskega odbora in pristojna tajništva. Osnova je povzeta iz predlogov načrta o petletnem razvoju občine. Razen stanovanjske gradnje in gozdarstva, kjer se niso urejene podrobnosti o načinu in višini zbiranja sredstev, je za vsa druga dejavnost že jasno, kolike so možnosti. Tako je že izdelan predlog o razvoju zdravstvene dejavnosti, šolstva, varstvenih ustanov, prosvete, telesne vzgoje in športa.

Na decembrskih zborih volivcev bodo volivci razpravljali o prvi etapi tega načrta - o načrtu za prihodnje, 1961. leto, in sicer zlasti o komunalni dejavnosti in o gradnjah družbenega standarda. Za gospodarske investicije ima občina v prihodnjem letu predvidenih 140 milijonov dinarjev. Tudi za tako imenovane negospodarske investicije je približna vsota znana. Toda ob tem bo še zlasti pomemben prispevek samega prebivalstva, vrstni red gradenj in po-

dobno. O tem pa bodo odločali sami volivci na napovedanih zborih.

Ze sedanji predlogi so skupek vseh izraženih teženj volivcev in družbeno-političnih organizacij. - Toda sedaj bodo vprašanja še bolj konkretna. V Mojstrani so se na primer izoblikovale utemeljene (Nadaljevanje na 2. str.)

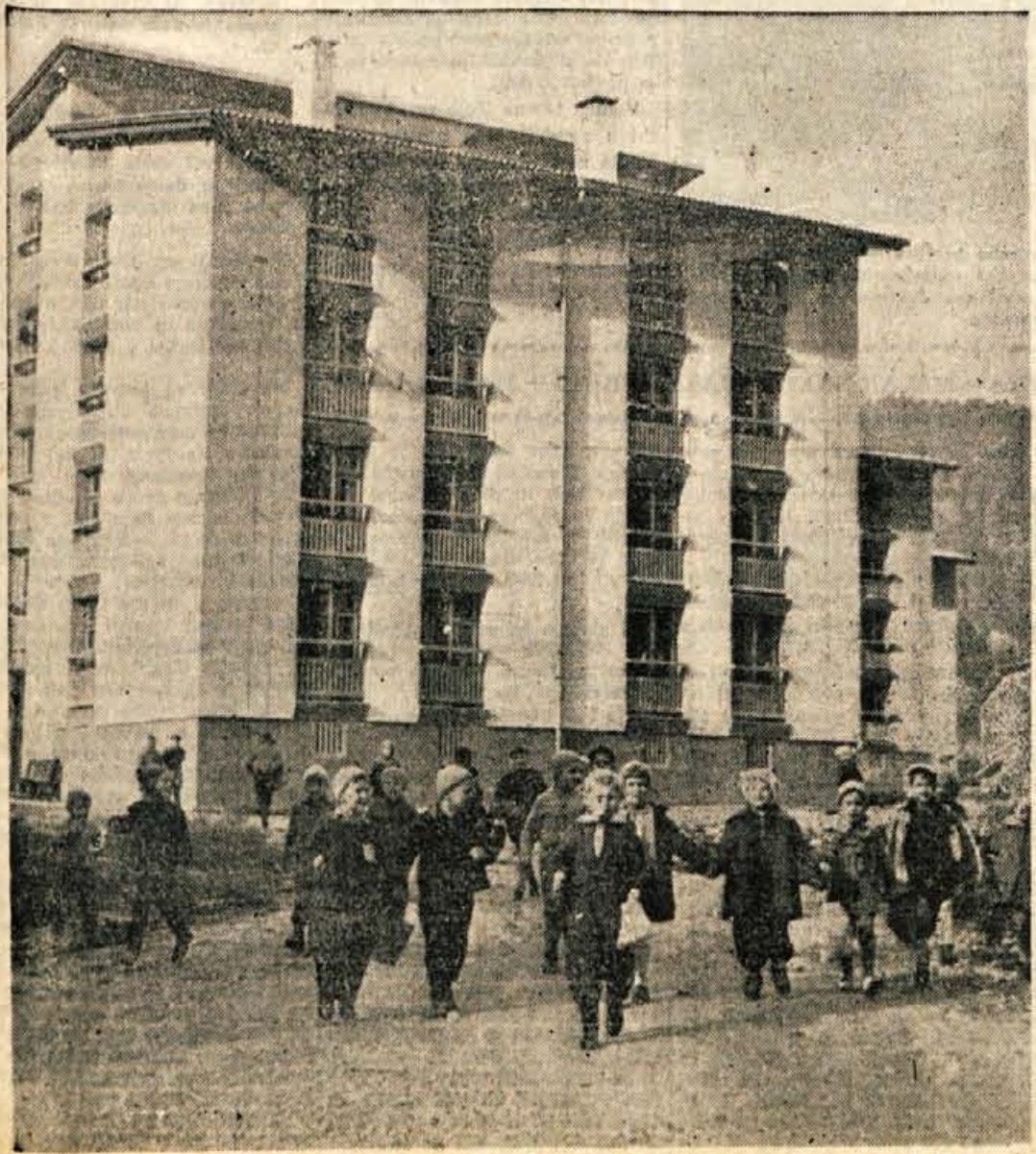
Gradnja spomenika v Kranju

Občinski ljudski odbor v Kranju je imenoval poseben organ za postavitve spomenika revolucije v Kranju. V odbor je imenovanih 28 članov iz vrst proizvajalcev, iz upravnih, družbenih in političnih organov ter kulturnih ustanov. Na čelu tega odbora je kot predsednik Martin Košir ter tajnik Vinko Kepić (predsednik Občinskega odbora Zveze borcev). Razen tega so imenovali še 30 posameznikov v

razne komisije, in sicer v politično mobilizacijsko komisijo, v komisijo za kulturni program, v komisijo za finančna vprašanja, v gradbeno komisijo ter v prometno-tehnično komisijo. Naloga odbora in komisij je, da po načrtih izdelane makete postavijo spomenik pred Delavskim domom v Kranju do prihodnjega občinskega praznika - 1. avgusta 1961.

-I. a.

DOBRE VOLJE V ŠOLO

Tudi pot v šolo je prijetnejša, če greš iz novega stanovanja. V Trzinu pa je v zadnjih letih že precej takih primerov, v prihodnje pa jih bo še več

Gostje iz Metohije v Kranju

Kranj, 18. novembra.

Poslanci in odborniki Avtonomne pokrajine Kosovo in Metohije, ki so že več dni na obisku v naši republici, so prišli danes tudi v Kranj. V tovarni Iskra jih je sprejel generalni direktor Silvo Hrast, predsednik delavskega sveta Julij Novljan ter predsednik UO Vladimir Fodina. Goste je spremljal predsednik ObLO Franc Puhar ter drugi predstavniki političnih in družbenih organizacij občine in okraja. Goste so se zanimali za organizacijo proizvodnje, za vrste izdelkov in podobno.

Zatem so gostje iz kosovske metohijske oblasti obiskali tudi tovarno Planika, kjer so prav tako ogledali proizvodnjo čevljev na industrijski način. Zatem so odpotovali v Celje in Velenje. Goste so prišli že včeraj v Zelezniko, kjer jih je v imenu Gorenjske pozdravil predsednik OLO Vinko Hafner. Po ogledu tamkajšnje tovarne Niko so čez Jelovico potovali v Bohinjski kraj. Turističnih krajev.

-I. c.

OBRAZI
in
POJAVI VITEZI

Po tribunah so tekali otroci. Skoraj vsi so bili oboroženi z dolgimi meči in marsikdo je imel tudi čiti, da bi mu nasprotniki ne mogli do živega. Spodaj v areni pa so meči določali usodo. Med vzkliki, med prepri in živžganjem je najbolj pretreslo nenadno vpitje: »Saj je še živ!«

Po Kopaljski ulici pa je pritekel nekdo, se držal za glavo in na vsa moč jokal. Meč ga je bil oplazil po levem licu tik pod ošesom in za las je manjkalo, da ni bilo hujihih posledic.

To ni dogodek iz viteških časov, marveč resnični doživljaj preteklo nedeljo na opuščenem krajskem letnem kopaljskem. Morda 30 do 40 otrok, v glavnem fantje tja do 12 ali 14 let, s hladnim viteškim orožjem, so z dokaj podivjanimi prizori prenašali grobe zgodovinske dogodke srednjega veka na današnja tla. Toda to ni bil osamljeni prizor.

Zadnje dni je opaziti po vseh cestah in dvorišjih otroke z velikimi pokrovcami (ščiti) ter palicami. Dvoboj se kar vrstijo ob bodrilu ogretil igralcev in številnih gledalcev. Seveda se to marsikdaj konča s hudimi prepri, z jokom in prenekateri je zatem deležen še »prve pomoči doma«.

Kot pravijo, je sedanja poboha sabljanja nastala po nedavnem znanem filmu Vikingi, ki ga je bilo v resnici samo sabljanje. Res je tudi, da je bilo pred časom, ko so v kinematografih vrteli tako imenovane »indijanske« polno otrok z loki v rokah in perjem okrog glave. Podoben pečat so pri otrocih pustili posamezni kavbojski filmi. Zato je vstljaje vprašanje, kako prikazovati mladini, zlasti mladaletnim otrokom, take filme. Posamezne izrgane in grobo komercializirane dogodke zgodovine, kakor jih prikazujejo filmi, otroci pač skušajo v svoji domišljiji prenašati na današnja tla. To pa je skrajno škodljivo. Morda bi se zlasti ob matinejah, ko so med gledalci večinoma otroci, dalo pred predvajanjem filma določeno pojasnilo, kratko vsebino filma. Povedalo bi se lahko kaj je v filmu dobrega in kaj slabega. Morda bi kazalo kaj podobnega prirežati na šolah, morda v okviru pionirskih organizacij itd. Res je, da filmi puščajo na otrocih, ki pač niso dozoreli, da bi pravilno razumeli posamezne »napete« prizore, dokaj nelepe posledice, za kar pa smo mi vsi odgovorni.

TE DOI PO SUETU

POLOŽAJ V KONGU

Posvetovalni odbor za Kongo ima velike težave s prepričevanjem Kasavubuja, naj se vrne v Kongo, tako da bi bil doma, ko bo v Leopoldville prispela komisija za pomiritev. Člani odbora so imeli posamično vrsto sestankov s Kasavubujem in so ga opozorili na to, da ustvarja novo nerazpoloženo, ker se upira raznim akcijam v OZN, in s tem tudi otežuje dobro namerne akcije afriških in drugih držav, predvsem tistih, ki so v posvetovalnem odboru.

VRHOVNI POVELJNIK ODSTAVLJEN

Predsednik laoske vlade prince Suvana Fuma je zamenjal vrhovnega poveljnika laoske kraljevske armade generala Ratikona. Za poveljnika armade je bil postavljen general Patamavong, ki je bil pred državnim udarom (9. septembra) načelnik štaba.

EICHMANOV PROCES SE ZACNE 6. MARCA

Obpravna proti vojnemu zločincu Adolfu Eichmanu, ki je kriv za množični pokol Židov v drugi svetovni vojni se bo začela 6. marca prihodnje leto v Jeruzalumu. Tiskovni oddelk izraelske vlade pri tem pripominja v svojem sporočilu, da utegne biti začetek procesa zaradi morebitnih nepredvidenih okoliščin odgoden.

PROCES NA JASI ADI

Proces proti voditeljem strmoglavljenega turškega režima se je nadaljeval pred visokim sodiščem pravice z obravnavanjem afera o malverzijah z devizami v katero so razen bivšega zunanjega ministra Zorlula in ladijskega lastnika Ipara zapleteni tudi bivši premier Menderes in 4 člani njegove vlade.

CLARK GABLE UMRL

Znani ameriški filmski igralec Clark Gable je umrl v sredo, 16. novembra v neki bolnišnici v Hollywoodu za koronarno boleznijo. Bil je star 59 let.

BRITANSKE PONUDBE

Britanski časnik "Daily Herald" piše v svojih poročilih o možnosti za razvrstitev nemških čet v Veliki Britaniji. Nadalje list pravi, da bi odredili posamezna področja v Britaniji za vezbanje tankistov Bundeswehra. O tem se bodo še dokončno pogovorili na sestanku obeh vlad.

Včeraj v Radovljici

O statutih stanovanjskih skupnosti

Na dnevnem redu seje ObLO je bilo tudi obvezno fluorografiranje prebivalstva in uvedba agrotehničnih ukrepov za pridelovanje krme.

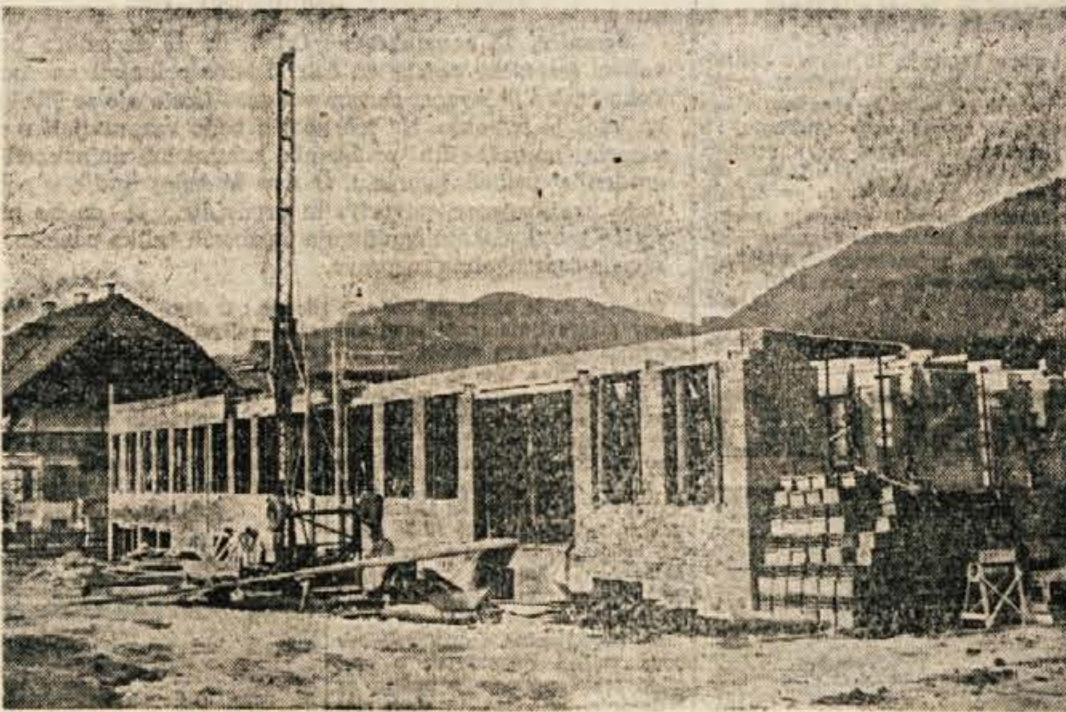
Radovljica, dne 18. novembra - Danes popoldne bo v Radovljici seja tukajšnjega Občinskega ljudskega odbora. Najzanimivejša razprava se pričakuje o osnutkih statinov stanovanjskih skupnosti za Lesce, Kropo in za Radovljico, kjer te skupnosti že delujejo. - S statini se namreč ureja mesto teh organov v splošnem življenju komune, njihove pravice in dolžnosti in sodelovanje državljanov v teh samoupravnih enotah. O teh vprašanjih so prebivalci že doslej precej govorili na zborih volivcev, na zborih SZDL in tudi drugod.

NA JESENICAH BODO ODLOČALI VOLIVCI

(Nadaljevanje s 1. strani) zahteva za gradnjo šole in doma kulture. Potrebe po obeh teh dveh objektih so neizpodbitne. Toda v prihodnjem letu ne bo sredstev za vse. Odločiti se bodo morali za eno. To pa bo stvar volivcev. - Prav tako se bodo morali volivci na Jesenicah odločiti ali naj začno graditi Zdravstveni dom ali Delavski dom. Za obe gradnji hkrati ni denarja niti gradbenih zmogljivosti.

Podobne probleme bodo morali rešiti tudi volivci na Javorniku, v Rovtuh in v drugih krajih te občine. Stvari so že sedaj tako razgibale prebivalstvo določenih krajev, da bo morda ponekod potreben celo referendum, preko katerega naj bi prebivalci na čimbolj širok in demokratičen način povedali svoje mnenje. Taka oblika sodelovanja volivcev pri izdelavi predloga družbenega načrta bo, kot je predvideno, zajela tudi znatna sredstva v obliki samopriskpevk prebivalstva. -L. c.

Hkrati so organi ObLO pripravili za to sejo tudi predlog o obveznem fluorografiranju prebivalstva te občine, predlog o uvedbi agrotehničnih ukrepov za pridelovanje krme na travnikih, predlog o dodelitvi nekaterih nacionaliziranih zemljišč proslcem za gradnjo, poročilo o zdravstveni in socialni službi v tej občini in nekatera druge stvari.

V novem Zdravstvenem domu v Kranjski gori, ki ga gradijo za potrebe prebivalcev Kranjske gore, Gozd-Martuljka, Podkorena, Rateč in okoliških naselij bodo vsi potrebni ambulantni prostori in lekarniška postaja. Poleg tega bodo v domu tudi 4 stanovanja za zdravstvene delavce, ki imajo sedaj v Kranjski gori zelo neprimerna stanovanja.

Ljudje in dogodki

NEMIRNI KARIBI

V malih srednjeameriških državah spet vre. Nezadovoljstvo množice z diktatorskimi režimi je privedlo do vrste uporov v Nikaragui in Guatemali, pred tem pa je bil že strmoglavljen režim v Salvadorju.

Uradni krogi v teh državah in v ZDA, vidijo vzrok za nemire v "vmešavanju tujih sil". Pri tem očitno mislijo na Kubo. Predsednik ZDA Eisenhower je zagledal že ukazal pomorskim in letalskim vojaškim silam, naj bodo pripravljene, da "preprečijo napade na Guatemalo in Nikaraguo".

Vzroki za nezadovoljstvo ljudi in upore pa so seveda drugje in so globlji. Izvirajo iz samega značaja oblasti in njene notranje in zunanje politične orientacije in iz napačnih stališč političnih in gosodarskih krogov ZDA do teh dežel.

Srednjeameriške države so gospodarsko nerazvite ali enostransko razvite in predstavljajo surovinski privesek gospodarstva ZDA. Zemlja v teh deželah je v rokah bogatih veleposesnikov in tujeja, predvsem ameriškega kapitala. Kmetje pa so v veliki večini brez zemlje in so v napol fevdalnih odnosih do velikih zemljiških posestnikov. V Guatemali ima n. pr. ameriška kompanija United Fruit velike nasade banan. Ko je po državnem udaru pred šestimi leti hotel revolucionarni režim te nasade nacionalizirati in razdeliti med kmete, je prav ta kompanija organizirala ostanke reakcionarnega režima in jim pomagala, da so ponovno strmoglavili revolucionarno oblast. - Skladno s svojo notranjo politiko, vodijo te države tudi svojo

zunanjo politiko izrazito na li-niji ZDA. Nič čudnega torej, da je prav v teh deželah vpliv revolucionarnih sprememb, ki se v zadnjem času dogajajo na Kubi, največji. Vpliv teh idej pa se seveda ne da omejiti z vojaško akcijo. Taka akcija lahko samo še bolj okrepi odpor proti sedanji režimu. Sedanji nemiri pa so novo opozorilo vladi ZDA, naj spremeni svojo politiko do latinskoameriških držav. Po zadnjih uradnih poročilih so vladne čete v Guatemali sicer prisilile upornike, da so se umaknili proti sosednjemu Hondurasu. Tudi v Nikaragui upor, za sedaj še ni sajel širše območje, čeprav so uporniki dobro organizirani in oboroženi. Vendar so to znaki, da položaj ni trdno v rokah tamošnjih diktatorjev. V Salvadorju, kjer je pred ne-

častnim prevzela oblast vojaška juna, je bil v sredo zadusen upor, ki so ga organizirali pristajači zrušenega diktatorja Lemuse in je položaj spet normaliziran. V zadnjem času so se zaostri-li tudi odnosi med Hondurasom in ZDA zaradi otočja Cisme, ki ga zahteva Honduras, medtem ko ZDA o tem nočejo razpravljati. To otočje so namreč spre-menile v propagandno postojanko, s katero srdito napadajo Kubo. Močne demonstracije v Hondurasu proti takemu stališču Združenih držav Amerike zato ne izražajo samo nezadovoljstvo zaradi odklanjanja pogovora, marveč tudi odpor proti metodam političnega pritiska, s katerim hočejo ZDA po svoje obravnavati tok političnega, gospodarskega in družbenega razvoja v tem delu sveta.

Plenum Občinskega odbora ZB

Kako zbrati milijone za gradnjo spomenika revolucije v Kranju

Kranj, 18. novembra - Tu je bil včeraj plenum Občinskega odbora Zveze borcev. Pogovorili so se o gradnji spomenika revolucije v Kranju ter o pripravah na letne občne zbere osnovnih organizacij, ki naj bi bili v decembru in januarju.

Za gradnjo spomenika so potrebna velika sredstva. Toda spričo dejstva, da se v Kranju še sploh niso oddolžili 884 žrtvam te občine, da slavimo v prihodnjem letu 20-letnico vstaje itd., je ta naloga neodložitva, kljub mnogim drugim potrebam. Predstavniki krajevnih organizacij so se strinjali z načrtom in lokacijo spomenika. Govorili pa so o oblikah, kako zbirati sredstva. Za kiparska in livarska dela, ki bodo znašala po predračunih 14.700.000 dinarjev, naj bi zbrala denar podjetja, razne organizacije in društva oziroma prebivalstvo. Dobro polovico, za urejanje okolja in podobno, pa naj bi prispevala občina. Na plenumu so zlasti govorili o koordinaciji vseh političnih in družbenih organizacij na terenu.

ki naj bi po enotnem načrtu zbirale sredstva v obliki prostovoljnih prispevkov itd. Pri tem naj bi ne pozabili tudi na naše šole. Čeprav bi bili gnojni prispevki

PLANINA pred novim razmahom

Kranj, 18. novembra - Včeraj zvečer je bil zbor volivcev v volilni enoti Planina. Hkrati je bil tudi zbor dveh organizacij SZDL in sicer iz območja Huje in Planina - Cirče.

Na skupnem zboru so razpravljali o predlogu petletnega razvoja tega dela mesta. Z izgradnjo novega mostu čez Kokro, kar bi naj bilo v jeseni 1961, se bo v tem kraju razmahnilo novo življenje. Brž ko so letos delavci začeli graditi most, so začeli odstraniti Kokre prihajati razni predstavniki in arhitekti, ki se zanimajo za nove gradnje v tem delu mesta Kranja, ki je zelo blizu centra. Zlasti je predvideno, da bodo v prihodnjih petih letih gradili mnoge stanovanjske hiše.

Skladno s tem pa ima tudi tamkajšnja stanovanjska skupnost velike načrte za komunalna in druga dela, ki naj bi v prihodnjih letih dokaj spremenila izgled kraja. Več kot 67 milijonov dinarjev je predvidenih za urejevanje cest, za kanalizacijo, vodovode in podobno. Prav tako je predvidena gradnja in urejevanje raznih igrišč in ustanov za otroke, za javno kopalnico v Cirčah, za preskbovalni center, za ureditev pralnice s sušilno komoro, likalnico, kralnico in podobno. Navzoči so zelo poudarjali, naj bi sprejeli v prioritetni spisek vodovod za Cirče, kajti tam tako primanjkuje vode, da morajo žene ponoči vstajati, da si preskrbijo zalogo vode za naslednji dan.

Volivci terena Huje so na istem zboru sprejeli tudi novega kandidata za občinskega odbornika iz tega kraja, in sicer tovariša Lojzeta Založnika. Le-ta naj bi, kot so bili volivci obveščeni, pozneje kandidiral za podpredsednika Občinskega ljudskega odbora Kranja. -L. c.

Osebnih dohodki za 29,8% višji

Kranj, 18. novembra - Na 63. seji Zbora proizvajalcev Občinskega ljudskega odbora v Kranju, ki je bila včeraj popoldne, so razpravljali o gibanju osebnih dohodkov v letošnjem prvem polletju. V primerjavi s istim obdobjem lani se je letos osebni dohodek po tarifnih postavkah zelo malo dvignil in je znašal povprečno na posameznika le 14.689 dinarjev mesečno. Toda zelo se je dvignil gibanje del dohodkov, tako da stvarno izplačani prejemki v prvem polletju znašajo povprečno 20.831 dinarjev na zaposlenega. Tako je v prvem polletju zavzemala tarifna postavka samo 66,7 celotnih prejemkov. Skoraj 10 odstotkov prejemkov so znašala izplačila nad tarifno postavko, 8,4 odstotka preseganja norm in podobno. V celoti so se osebni prejemki zaposlenih povečali od lanskega prvega polletja za 29,8 odstotka, toda to povečanje osebnih dohodkov ne vpliva v celoti na povečanje standarda, ker se hkrati delno dvigajo tudi cene nekaterih življenjskih potrebščin, dvignila se je najemnina za stanovanja itd. Upoštevaajoč vse te spremembe je ugotovljeno, da so se realni osebni prejemki povečali le za 8,4 odstotka v letošnjem prvem polletju.

Hkrati s tem so odborniki poslušali poročilo o gibanju produktivnosti v posameznih podjetjih kranjske občine v prvem tromesečju letos v primerjavi s istim obdobjem lani. Povečanje produktivnosti je v posameznih podjetjih zmanjšano s povečanjem števila delavcev.

Pri vsej tej problematiki pa je iznenadila precejšnja hladnost odbornikov. Spriče tolikih podatkov in razlik med posameznimi podjetji o gibanju osebnih dohodkov in o produktivnosti in podobno, je bilo pričakovati mnogo več razprav o vseh teh zadevah, ki vsekakor bistveno zanimajo naše delovne kolektive.

Vrtec v šoli

Odslej več skrbi varstvene vzgojnim domovom - Loka brez otroškega igrišča Škofja Loka

Na zadnji seji Občinskega ljudskega odbora v Škofji Loki so med drugim razpravljali tudi o petletnem razvoju in potrebah socialne varstvene službe v škofjeloški občini.

Perspektivni petletni plan socialno varstvene službe predvideva gradnjo kombinirane varstvene ustanove na Trati, ki naj bi zamenjala dosedanji Dom igre in dela v Starem dvoru. Gradnja varstvenih domov za otroke v starosti od 2. do 15. leta bi bila vsekakor potrebna v Škofji Loki in v Poljanah. Posebno pereče je to vprašanje v Škofji Loki. Sedanji vrtec je brez lastnih prostorov in gostuje v osnovni šoli v Škofji Loki. Število otrok stalno narašča, vendar je za sprejem vseh zmogljivost vrta veliko premajhna. Govorili so o ustanovitvi kombinirane varstvene ustanove v Bliževju ulici. Za ureditev bi potrebovali en milijon dinarjev. Ustanova bi bila pod upravo stanovanjske skupnosti in bi imela značaj zavetišča.

Izrazili so tudi veliko potrebo po ustanovi, v kateri bi lahko nudili varstvo in vzgojo ujakom - vozačem. Če bi ti dobili primeren prostor, bi odpadlo nekoriščno čakanje na avtobus, na pričetek poteka itd. Na podobne ustanove bodo morali misliti tudi na Trati in v Poljanah, posebno sedaj, ko so perspektive za industrijski razvoj v teh krajih vedno večje.

Problem zase pa so tudi otroška igrišča, ki jih v Škofji Loki sploh ni. - Vsekakor bo treba zgraditi enega v Škofji Loki in enega na Trati.

MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA - MALA ANKETA

O zdravstvu v Gornjesavski dolini

TRI MNENJA IZMED MNOGIH

Zdravstvena zaščita je tu dobra - Prebivalci so zelo uvideni

Hiter vsestranski razvoj naše države nam stalno prinaša različne spremembe, ki ustvarjajo nove, boljše pogoje za delo naših organov. Tako se je pojavila potreba, da se tudi organizacija zdravstva vskladi z razvojem komunalnega sistema in s sodobnimi pogledi na vlogo in mesto zdravnikov v naši družbi ureditvi.

Da bi dobili vsaj delček predstave o uredjenosti zdravstvene službe pri nas še pred uveljavitvijo novega zakona o zdravstvu, smo tokrat povprašali o tem po gornjesavski dolini. Prinašamo mnenja treh občanov, ki kažejo, da je zdravstvena zaščita prebivalcev v tem delu jeseniške občine dokaj dobra, kar je lahko le razveseljava ugotovitev.

KOTNIK ALEKSANDER iz Mojstrane mi je na vprašanje, kako je urejena zdravstvena zaščita v Dovjem, Mojstrani in okoliških naseljih, povedal:

»Lahko rečem, da je zdravstvena služba tu dobro organizirana. V

Mojstrani imamo ambulantno, kjer je stalno bolniška sestra tako, da lahko v vsakem času nudi prvo pomoč, če je ta potrebna. Dvakrat na teden ordinira tu tudi zdravnik iz Kranjske gore. Vseeno upamo, da bomo kmalu lahko dobili svojega zdravnika, saj bi bil tu kar potreben in to tolikanj bolj, ker sta v našem kraju tudi dve okrevališči. Če se pripeti večja nesreča ali kdo huje zbol in je potreben hiter prevoz v bolnišnico, dobimo rešilni avto iz jeseniškega zdravstvenega doma. Navadno pride že 20 minut po pozivu. Ker je zdravnik v Kranjski gori, bolniki nimajo vedno napotnice za bolnico. V takih primerih bi kaj rado prišlo do nepotrebnega zavlačevanja, če ne bi prebivalci vedno obljubili, da bodo sami plačali stroške prevoza, če bo zdravnik naknadno ugotovil, da prevoz ni bil potreben. Vendar se do sedaj kaj takega še ni zgodilo. Nekoliko težji je prevoz težkih bolnikov iz Radovne, Belce in Podkužev in to posebno

pozimi, ko so že tako skoraj neprevozne ceste že zametene. Bolnika v tem primeru pripeljejo z vozom ali prinesejo. Večkrat pomagajo tudi gorski reševalci.

Na isto, dokaj obširno zastavljeno vprašanje, je odgovarjal tudi MAKSE FRANC iz Rateč:

»Prebivalci našega kraja in okoliških naselij hodijo k zdravniku v Kranjsko goro, ker svojega ambulante prostora nimamo. Zdravnik pa opravlja tu pregled šolskih otrok in obiske na domu. Tu bi rad omenil, da so prebivalci z njegovim zdravljenjem zelo zadovoljni. Težave in nesporazumi nastanejo le tedaj, ko naš zdravnik ni dežuren in ga tudi ni v Kranjski gori, ker moramo v takem primeru klicati zdravnika iz Zdravstvenega doma na Jesenicah, ki kateremu je priključena tudi splošna ambulanta v Kranjski gori. Težave imamo tudi z zdravili, saj je najbližja lekarna na Jesenicah, ki pa je oddaljena od Rateč kar 30 km. Tako predstavlja za

nas nabava zdravil precejšen problem. Seveda upamo, da bomo z dograditvijo Zdravstvenega doma v Kranjski gori dobili lekarno ali vsaj lekarniško postajo precej bliže.»

O istem problemu sem govorila tudi z dr. JOSIPOM TURKOM, zdravnikom v splošni ambulanti v Kranjski gori.

Gradnja zdravstvenega doma v zadnjem času precej dobro napreduje. Zala nam morda lahko poveste kaj o tem?

»Zdravstveni dom bo za Kranjsko goro in vso okolico izrednega pomena saj so posamezne zdravstvene enote sedaj raztresene po raznih stvabah in ne ustrezajo zahtevam in potrebam zdravstva. Prav tako zelo pogrešamo lekarniško postajo. Zaradi razvoja turizma v gornjesavski dolini bo pomanjkljivosti teh prostorov iz dneva v dan bolj občutna. Zeljo prebivalstva in zdravstvenih delavcev, da se zgradi primeren objekt, so pristojni organi z uvidenostjo podprli. Pričeli smo z gradnjo in upamo, da bo Zdravstveni dom čez tri tedne že pod streho. Gradnja bo stala predvidoma 54 milijonov dinarjev. Mogoče bo prihodnjo zimo že vseljeli. Gradnjo nam je zelo zavlekel dolgotrajen proces izdelave, izdaje in odobritve

načrtov. Prav tako nam je predvidevanje prekrizal tudi nerazumljivo zapleten in dolg postopek za izdajo že odobrenih kreditov. Pohvaliti pa moram prebivalce, ki so z velikim razumevanjem prispevali 400 kub. metrov lesa za stonj.»

Vi skrbite za zdravje ljudi na zelo obširnem področju od Mojstrane do Rateč. Vam to mogoče predstavlja večje težave?

»Na tem področju živi okoli 5000 prebivalcev. Sedaj ordiniram vasko dopolniva v Kranjski gori in 2 popoldneva v tednu v Mojstrani. Dežuren sem vse dni v mesecu, razen sobote popoldne in treh nedelj. Razen tega pregledujem tudi šolske otroke in opravim vse obiske na domu. Vendar ne morem reči, da bi tu našel na večje težave, ker je teren izredno dober in so vsa naselja ob dobrih cestah. Le obiske na Srednjem vrhu moram opravljati peš. Ljudje niso pretirano zahtevni in so zelo disciplinirani. Če je le mogoče, naročijo obisk na dom že popoldne, da te obiske med seboj lažje vskladim. Prebivalci tu tudi nikdar ne izkoriščajo in ne kličejo zdravnika po nepotrebnem, kar je skorajda redkej pojav in zaslužio zato vso pohvalo.

V nekaterih kranjskih podjetjih

Nerazumljiv odnos Kdo naj finansira gradnjo stanovanj za delavce manjših kolektivov

Rekonstrukcija „Ovna“ in „Rolete“ - „Sava“ začela izvažati

Vsa podjetja po Gorenjski v zadnjem času temeljito pripravljajo petletne družbene načrte. Naš namen je bil obiskati nekaj kolektivov ter zabeležiti dobre in slabe strani pri izdelavi perspektivnih družbenih načrtov. Povsod nismo dobili zaželenih podatkov, ker smo preprosto naleteli na gluha ušesa, ker odgovorni ljudje sploh niso hoteli dati nobenih izjav, češ, da to ni v njihovem interesu in da nas bodo že poklicali, če bodo imeli „kaj za časopis“.

Kranjsko podjetje „Ovna“ stoji pred temeljito rekonstrukcijo, za sedaj pa še nima izdelanega točnega proizvodnega in investicijskega programa. Ko smo se ustavili v tem podjetju, nas je direktor zavrnil, da ni pripravljen, da bi dajal izjave na hitro. Nenavdno se nam zdi to, ker ni šlo tu za neke konkretne številke, ki jih morda res ni imel pri roki. Prepričani pa smo, da bi o perspektivnem razvoju lahko le nekaj povedal.

Praznih rok smo odšli tudi še iz drugega kranjskega podjetja, tovarne gumijevih izdelkov „Sava“. Ko smo se ustavili v tajništvo podjetja, nas je tajnica lepo sprejela s prigrizom, če lahko pričakamo, ker so vsi odgovorni na malici. No, res, čakali smo skoraj več kot pol ure, toda še nobene odgovornosti ni bilo od malice. Ker smo povedali, da se nam mudi, so nas poslali h komercialnemu direktorju. Ta sploh ni imel časa, ker je ravno pripravil zadnjo številko revije „Sava“ za tisk. Kaj smo hoteli, nazaj v tajništvo, če je morda prišel že kdo drugi. Tam smo morali spet čakati pol ure, da smo končno zvedeli, da nobenega ne bo. Tudi to se nam zdi dokaj nenavadno, ko vemo, da ta delovni kolektiv dosega v zadnjem času pomembne gospodarske uspehe. Tako naj med drugim omenimo, da so zlasti dobro izvedli rekonstrukcijo podjetja, in sicer obrata II. Nadalje so precej pove-

čali proizvodnjo, predvsem avtomobilskih plaščev in drugih izdelkov za široko potrošnjo. Pohvaliti pa moramo podjetje, ker mu je letos prvič uspelo, da je začelo izvažati. Tudi nov način vzgajanja strokovnih kadrov je v Savi zanimiv. V šolo pokličejo tiste delavce, ki so že nekaj časa na delu v tovarni in ki kažejo interes, da se bodo posvetili gumarskemu poklicu. Po končani šoli pa spet nastopijo službo v tem podjetju. Lepo bi bilo, da bi si v Savi le kdo našel nekaj časa, da bi o teh uspehih in novostih kaj povedal, tako da bi se na njihovih izkušnjah tudi drugi učili.

Tretji delovni kolektiv, ki smo ga obiskali, je bila kranjska „Roleta“. Tu še nimajo dokončno izdelan proizvodni program, vendar ga prav sedaj pripravljajo. V prvi vrsti imajo pred očmi rekonstrukcijo podjetja, za kar računajo, da bodo porabili skupaj okoli 50 milijonov dinarjev. Vse nove obrate bodo zgradili poleg sedanje stavbe. Zgradili bodo popolnoma novo sušilnico za les. Kot so nam povedali, bodo še vedno ostale osnovna proizvodnja tega podjetja rolete in zavese, nadalje šolsko pohištvo in drugo. Sodelovali pa bodo tudi z drugimi podjetji, predvsem pri izdelovanju gradbene opreme za stanovanja (okna, vrata), ki so jih v zadnjem času tipizirali, kar je nedvomno tudi poenotilo gradnjo stanovanj. Brez povečanja števila delavcev računajo, da bodo svoj bruto produkt povzeli v nekaj letih od 240 milijonov na približno 340 do 350 milijonov dinarjev.

Kaže, da bodo do konca leta letošnji družbeni načrt tudi z lahkoto dosegli in s tem uspešno zaključili to gospodarsko leto.

Le nekaj skopjih podatkov nam pove, da podjetja napredujejo, škoda pa je, da nam v zgoraj omenjenih niso utegnili postreči s še bolj točnimi podatki.

Za preteklo sejo Občinskega ljudskega odbora Jesenice, ki je bila v torek popoldne, je bil predložen obširen dnevni red. Ker je bilo na vrsti precej važnih vprašanj, je bila seja predolga. Med drugim so razpravljali o zdravstvenem varstvu mater in otrok, o prodaji in dobavi mleka za Jesenice, potrdili zaključni račun ObLO Jesenice za preteklo leto, razpravljali so o poročilu upravnega odbora sklada za zidanje stanovanjskih hiš, o Komunalnem servisu Jesenice in vrsti drugih vprašanj.

Ze prva točka dnevnega reda, o zdravstvenem varstvu mater in otrok, je vzbudila med odborniki veliko zanimanja. Razprava o tem je trajala več kot poldrugo uro. Se daljša in živahnija pa je bila razprava o poročilu upravnega odbora sklada za zidanje stanovanjskih hiš. Poročilo je bilo obširno in dopolnjeno s predlogom za zbiranje sredstev državljanov in gospodarskih organizacij. Za letošnje leto je bilo predvideno, da bo sklad zbral okrog 620 milijonov dinarjev sredstev. Do konca oktobra jih je zbral skoraj 490 milijonov, porabljenih pa je bilo do tega časa skoraj 483 milijonov.

Ker je z novim zakonom spreminjen način finansiranja, je upravni odbor sklada tudi v tej smeri določil način dela. Pri tem pa povzročajo nekatere težave zlasti nedograjena stanovanja. Prihodnje leto je predvideno, da bi bile potrebe po gradnjah znatno večje kot so možnosti sklada. Za izplačilo že izvršenih del, za dograditve objektov, ki so že v gradnji, za predvidene novogradnje in gradnjo komunalnih objektov, bi v prihodnjem letu potrebovali skupaj 1534 milijonov dinarjev. To je znatno več kot bodo imeli sredstev. Zato bo naloga vseh prizadetih in pristojnih čimrnejših, da povečajo skrb za zbiranje sredstev s strani samih investitorjev in interesentov. Hkrati je upravni odbor predlagal ljudskemu odboru povišanje lastne udeležbe od sedanjih najmanj 25 na najmanj 50 odstotkov.

Za določeno ali odstotno udeležbo?

Prav ta vprašanja so vzbudila

veliko razprave. Bilo je dosti pomislekov, predlogov in ugibanj. Nekateri so predlagali, naj bi določili zneske za soudeležbo, kar je težko izvedljivo sprico nihanja cen, drugi so bili spet za to, da se določi udeležba v odstotkih. O tem bodo sklepali na eni izmed prihodnjih sej. Odborniki iz manjših podjetij so oporekali udeležbi, češ, da v manjših podjetjih ne morejo dati tako visoke

soudeležbe. Toda večina takih podjetij je pavšaliranih in jim ostaja več sredstev kot pred leti. Kdo naj potem finansira gradnjo stanovanj za delavce manjših kolektivov? Komuna jih ne more, druga podjetja pa imajo svojih potreb veliko. Torej na vsak način bodo morala tudi manjša in obrtna podjetja najti način, da bodo pomagala svojim delavcem do stanovanj. Sicer bodo čez čas ostala brez delavcev.

Pri teh problemih je še dosti nerazčiščenih vprašanj, oziroma premalo pripravljenih predlogov. Tudi odborniki, čeprav so dobili material za sejo nekoliko dni prej, so se premalo pripravili. Vendar je bilo dosti govora o tem, kakšno obliko gradnje za-

četi, da bi lahko sami zainteresirani kar največ sodelovali, tako z lastnim delom kot lastnimi sredstvi. Ena izmed oblik je zadrževanje stanovanja. Ta naj bi rešila tiste, ki so pripravljene fizično sodelovati pri gradnji, ki imajo že nekaj sredstev in ki bi lahko najeli tudi nekaj posojila pri KB, soudeležbo pa naj bi dala tudi podjetja pod določenimi pogoji. Zadrževanje stanovanja vrstnih hiš, ali pa tudi blokov se je marsikje dobro uveljavila.

Vsekakor pa bo treba ta vprašanja temeljito proučiti, pripraviti točna pravila. Mobilizacija sredstev posameznikov za gradnjo stanovanj lahko sloni izključno na izvrševanju pogodb in ne preneša nobenih površnosti. *k

Ob obisku v LTH

PREDVSEM PROIZVODNJA HLADILNE TEHNIKE

IZ obrtnih delavnic je zrastle veliko podjetje „Loške tovarne hladilnikov“, prej imenovani Motor. Delavski svet podjetja se je v letih 1958-59 odločil, da se bo podjetje specializiralo samo za izdelovanje hladilnikov, to pa predvsem zaradi potreb na tržiščih in velikih investicij v trgovini in gostinstvu. Z vsjo hladilno tehniko so zmožni danes opremljati hotele, motele, samopostrežne, navadne trgovine itd. Njihovo podjetje se sestoji iz treh obratov, ki so v Skofji Loki, v Poljanah in na Trati in zaposlujejo preko 600 delavcev.

V LTH so pričeli pred kratkim z rekonstrukcijo. Ker so v livarni prešli iz navadnega liva na tisenj liv, so morali livarno preurediti in jo skoraj za dvakrat povečati. Sedaj pričakujejo še štiri moderne stroje - enega so namreč že dobili - tako da bo v prihodnjem letu bruto produkt livarne znašal 500 milijonov dinarjev, vsako naslednje leto pa bo za 50 milijonov večji. V celotnem podjetju se bo proizvodnja v naslednjih nekaj letih znatno povečala. Že prihodnje leto bodo imeli okoli 3,5 milijarde bruto produkta, ta številka pa se bo leta 1965 dvignila že na 8 do 10 milijard. Največje rekonstrukcije bo deležen obrat na Trati - ker ima zelo primerno lokacijo in pa glede na značaj proizvodnje.

KOLEKTIV IN ORGANIZACIJA DELA

Kadrovsko vprašanje v LTH je bilo iz nekaterih objektivnih razlogov še pred letom dni zelo pereče. S prihodom mladega novega rodu v podjetje ne le iz Skofje Loke, ampak tudi iz bližnje in daljne okolice, pa se je stanje izboljšalo. Vzrok temu je tudi nenehna skrb za vzgojo strokovnega naraščaja. V ta namen omogočajo delavcem posajanje raznih tečajev in seminarjev. Dvajset njihovih članov pravkar obiskuje 9-mesečni tečaj za visokokvalificirane delavce. Za zagotovitev stalnega strokovnega kadra imajo tudi več študentov in bo še letos njih število naraslo od sedanjih 11 na 18. Za sistematično obravnavanje vseh področij organizacije dela in napredka proizvodnje so ustanovili sektor za napredek proizvodnje.

Vse tehnične službe so prenesli na obrate, s težnjo, da na eni strani dosežejo specializacijo strokovnega kadra in proizvodnje, na drugi strani pa, da se inicijativa in odgovornost prenese na vodstva in proizvajalce v obratih. Hkrati s tem pa skrbijo tudi za nagrajevanje svojih delavcev in uslužbencev. Pravilnik o osebnih dohodkih, ki so ga pred kratkim sprejeli, je le prvi korak h kompleksnemu nagrajevanju, vendar bo skupno z reor-

ganizacijo podjetja na ekonomske enote prispeval k še večjim uspehom in k rasti podjetja.

SKRBE ZA KULTURNO IN ŠPORTNO RAZVIBLO

Razen tega, da sindikalna organizacija skrbi za strokovnost kadra, da se uspešno uveljavlja pri komisiji za sprejemanje in odpuščanje delavcev in uslužbencev itd., misli tudi na razvedrilo in kulturno zabavo svojih članov. Organizirali so že več izletov. V zadnjem času so bili na Brdu, v Bohinju, na Pokljuki, v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču itd. V Mestnem gledališču v Ljubljani imajo skupno s tremi škofjeloškimi podjetji celotni abonma.

Lani so nadalje v vseh obratih pričeli deliti topli obroki. Sprva zanimanje zanj ni bilo veliko, z izboljšanjem kvalitete jedil pa se je želja po toplih malicah povečala.

V podjetju imajo tudi navdušene športnike, predvsem nogometaše. Imajo svoje nogometno mo-

štvo in vse potrebne rekvizite. Nekajkrat so se že pomerili z nasprotniki iz podjetij v drugih krajih. V kratkem bodo dobili tudi prostor, kamor bodo postavili mizo za namizni tenis, dvakrat tedensko pa bodo lahko uporabljali kegljišče, ki je v bližini njihovega podjetja.

Delavci in uslužbenci LTH imajo tudi svoj počitniški dom v Strunjani, kjer lahko preživljajo svoje letne dopuste. Vendar kaže, da bo 12 letišč, ki jih je odkupilo podjetje, premalo in bo treba misliti na povečanje obstoječih zmogljivosti.

REŠEVANJE STANOVANJSKEGA PROBLEMA

Pred nekaj meseci je bil dograjen in vselijev devetanovanjski blok. Sedaj sta v gradnji še dva. Prvi bo vseljen v tem mesecu, drugi pa v prihodnjem. Skupno bosta imela 44 družinskih stanovanj in 8 garsonier. - Ker je v LTH v pretežni večini zaposlen mladi kader, je treba misliti tudi na samska stanovanja. Pod gradnjo so adaptirali dokajšnje številne samskih stanovanj, vendar je razumljivo, da vsa stanovanja še vedno ne bodo zadostila potrebam. Komisija za razdelitev stanovanj si prizadeva, da bodo vsi prosilci prišli čimprej na vrsto.

Se krmne rastline

Perspektive uveljavljanja agrominimuma v KZ Cerklje

V Cerkljah so to jesen uvedli tako imenovani agrominimum za pridelovanje pšenice. Po pogodbi med kmeti in tamkajšnje kmetijsko združenje je namreč združenje zagotovilo na določenih površinah najboljšo seme, vsa potrebna gnojila, mehanizacijo za obdelavo in strokovno pomoč. Kmetje pa so se dolžni ravnati po navodilih in morajo vrniti stvarne stroške združenju. Seveda bodo tako imeli dokaj večje hektarske donose.

Med tamkajšnjimi kmeti je bilo prav sedaj, ob jesenski setvi, veliko govora o tem. Posamezniki pa menijo, da bi bilo zelo koristno uveljaviti take principe tudi za druge kulture. Predvsem mislijo, da bi bilo to koristno za travnike. Ker gre tudi letošnji jesen krompir bolj počasi v pradoje bodo posamezni kmetje v prihodnje raje pridelovali več krmnih rastlin in povečali stalež živine. To še posebno sedaj, ko jim je bila odkupna cena mleka povišana od 28 na 32 dinarjev.

Tam so zelo redki primeri, kjer imajo na travnikih po tri košnje. V glavnem je že druga košnja dokaj skromna. Z boljšim negovanjem travnikov, z gnojenjem in drugimi agrotehničnimi sredstvi, kot sodijo, bi se dalj priderek kreme na travnikih še dokaj povečati. To misel je izrazil tudi upravnik tamkajšnje kmetijske zadrude Rudi Krničar in menil, da bi pri tej kmetijski dejavnosti našli veliko pripravljeno kmetovalcev za sodelovanje, oziroma za sklepanje pogodb o agrominimumu.

-I. c.

BREZ NEVARNEGA OVINKA

DUPLJE - Na zadnjem zboru volivcev v Dupljah so govorili tudi o ureditvi avtobusnih postajališč, ki jih je tudi na tej cesti določila posebna komisija. Strinjali so se s predlogom, da se avtobusno postajališče zgradi pred gasilskim domom. Postajališče, ki bo na desni strani gasilskega doma ima še druge dobre lastnosti. Na tem mestu je namreč dvakratni nepregledni ovinek z globokim jarkom, po katerem teče potok. Kot so sklenili bodo potok po ceveh speljali nekaj metrov stran od ceste, jarek pa zasul in zravnali s cestništvem. S tem bo ovinek odpadel, voznika bo ugodnejša in varnejša. Hkrati bo ustrezno tudi prebivalcem in njihovi želji po lepšem izgledu kraja.

-an

MESNICO BODO ODPRLI

Jezerko - Tu so imeli doslej le eno mesnico, vendar niti ta ne ustreza današnjim potrebam in razmeram. Zato so se odločili za novo prodajalno mesto. Ko se je pred mesecem postaja Ljudske mlince preselila v novo stavbo, so pričeli z urejanjem mesnice, ki bo ustrezala vsem sanitarnim in drugim predpisom. Otvoritev pričakujejo za državni praznik, 29. novembra.

-an

Plan izpolnjen pred rokom

Pocenitev proizvodnje - Majhno število izostankov - Izvoz v inozemstvo

Dobro leto dni je, odkar je bilo ustanovljeno obrtno mehanično podjetje Tehnica v Zelenkah. Nihče ni mislil, da bo to majhno podjetje v tem kratkem času tako napredovalo.

Perspektivni letni plan, postavljen v znesku 40 milijonov dinarjev, so že sredi minulega meseca izpolnili. Bruto produkt na zaposlenega - zaposlenih je 45 delavcev in uslužbencev - znaša 1 milijon 300.000 dinarjev, do konca leta pa se bo še občutno povečal.

Vrednost uspeha zna čeniti posebno tisti, ki ve, s kakšnimi težavami se je moral kolektiv boriti ves čas svojega obstoja. Glavni problem je bil vsekakor strokovni kader, saj tehničarji, ki morajo biti delane z veliko natančnostjo, zahtevajo visoko kvalificirano delovno silo. Ta problem pa so uspešno rešili s pričuevanjem in usposabljanjem mlajših, nestrokovnih moči.

Tudi pomanjkanje strojnega parka je bil problem zase, ki še danes ni povsem rešen. Morali so dajati mnoge polizdelke v izdelavo drugim tovarnam, ki so imele za to ustrezne stroje; to pa je precej podražilo proizvodnjo. Bili so prisiljeni, da so nekatere dele tehnične poenostavili oziroma zmodernizirali. S tem pa so dosegli dvojno korist: kvaliteta tehtnice se je izboljšala, hkrati pa so se znižali proizvodni stroški.

Ker prostori omenjenega podjetja niso ustrezali potrebam proizvodnje, so morali napraviti večje prizidave in v njih urediti prodorne za galvaniko, polirnico, kovčarico, skladišče materiala in še eno pisarno.

K predčasni izpolnitvi letnega plana pa je pripomoglo zlasti to, da je bilo število bolezenskih izostankov izredno majhno in sta se

GOSPODARSKE VESTI

● Izvoz železniških tračin v Indijo. Zelenarna v Zenici bo izvozila do aprila prihodnjega leta v Indijo 40.000 ton železniških tračin v vrednosti nad 4 milijone dolarjev.

● Nova predilnica v Banji. V Glini na Banji so začeli graditi novo veliko bombažno predilnico s 120.000 vreteni.

● Nove investicije v kmetijskem gospodarstvu Grosuplje. Kmetijsko gospodarstvo Grosuplje je zaprosilo za investicijsko posojilo v višini 109,6 milijona din, ki ga

pripetili le dve nesreči in še to na poti na delo.

Čeprav je bila proizvodnja visoka, kvaliteta izdelkov ni prav nič trpela, saj kljub približno 1000 izdelanim tehničnim podjetje ni prejelo še nobene reklamacije.

Domachi trg v glavnem pokupi celotno proizvodnjo, vendar bo podjetje že letos izvozilo precej svojih izdelkov v druge države. V prihodnosti bodo izvažali predvsem analitične tehtnice, katerih kvaliteta in cena najbolj ustrežata pogojem na svetovnem trgu.

bo porabilo za gradnjo 4 hlevov za govejo živino.

● Nova cesta Lenart-Benedikt. S sodelovanjem mladinskih delovnih brigad bo do 29. novembra zgrajena nova cesta Lenart-Benedikt, ki bo dolga 7 km.

● Nov obrat za proizvodnjo močnih krmil. Na kmetijskem gospodarstvu Pohorje v Mariboru bodo že letos pričeli v Pekrah all Račah graditi večji obrat, ki bo na leto proizvajal od 350 do 500 vagonov močnih krmil za govejo živino.

Okrajna konferenca sindikata javnih uslužencev

Boljša organizacija in pogoji dela lahko zagotovijo javnim uslužbencem večje prejemke - Letos še „trinajsta plača“ - Več besede samim kolektivom

Pred dnevi je bila v sejni dvorani Občinskega sindikalnega sveta v Kranju, predkongresna konferenca sindikata uslužbencev državnih ustanov okraja Kranj. Razen izvoljenih delegatov na predkongresnih zborih, so se te konference udeležili tudi številni predstavniki, med katerimi smo opazili: predsednika OLO Kranj Vinka Hafnerja, zastopnika tajništva Centralnega odbora sindikata uslužbencev državnih ustanov Jugoslavije Davida Kapon, predsednika Republiškega odbora sindikata uslužbencev državnih ustanov Radota Mikliča, predsednika Okrajnega sindikalnega sveta Kranj Andreja Verbiča in druge.

France Potisek je prebral uvodni referat o problemih podružničnih sindikata državnih ustanov. Med drugim je obrazložil tudi prikaz gibanja realnega dohodka na 1 zaposlenega v LR Sloveniji, nadalje indeks življenjskih potrebščin, gibanje življenjskih stroškov, povprečne plače vodilnih uslužbencev v gospodarstvu in državni upravi, povprečne prejemke po ka-

tegorijah uslužbencev, o prejemkih na leta službe, strokovno strukturo vodilnih kadrov in drugo. Podatki dokazujejo, da so povprečni prejemki vodilnih uslužbencev v gospodarstvu za 47% višji od povprečnih prejemkov v državni upravi. Ko je obrazložil še različne prejemke po kategorijah uslužbencev in nato še prejemke glede na leta službe je med

drugim dejal, da je pri navadnih vrstah uslužbencev zelo ostro poudarjena velika razlika zlasti med prejemki mlajših uslužbencev - predvsem začetnikov, v upravi in v gospodarstvu. Te razlike se sicer pri uslužbencih z daljšo delovno dobo precej zmanjšajo, toda še v celotnem povprečju ostanejo prejemki v gospodarstvu za 23% večji od prejemkov v upravi. Zaradi velike razlike v prejemkih zlasti mlajših uslužbencev je razumljivo, je dejal tov. Potisek, da ob takim stanju ni pričakovati priliv mladih kadrov v državno oziroma javno upravo, zaradi česar postajajo perspektive za nadaljnjo uspešno funkcioniranje državne uprave vse bolj zaskrbnjujoče. Ko je govoril o izrednih prejemkih uslužbencev (o honorarjih in

nagradah) je dejal, da so po podatkih OLO Kranj v letu 1959 v industriji izplačevali v breme materialnih stroškov za vsakega zaposlenega povprečno 1368 din. - Omeniti pa je še druge materialne ugodnosti, ki jih imajo v podjetjih: regresne za dopuste, vzdrževanje počitniških domov, prevozi, regresi za prehrano, cenejši nakup izdelkov in podobno, kar vse veča razlika med realnimi prejemki med uslužbenci v upravi in gospodarstvu. - Realni prejemki uslužbencev v upravi od začetka letošnjega leta stalno upadajo, - prejemki uslužbencev v gospodarstvu pa so vedno večji.

Po njegovem referatu so govorili še predstavniki iz Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje, DOZ, samostojnih zavodov, NB, Okrajnega ljudskega odbora ter delegati ObLO Kranj, Jesenice in Radovljica. Vsi diskutanti so obrazložili mnenje kolektivov, njihove sklope in zaključke, ki naj jih izvoljeni člani na kongresu povedo in uveljavijo.

Koristične napotke tako delegatoma konferenca kakor tudi kongresa so dali Andrej Verbič, David Kapon, Rado Miklič idr. Poudarjali so, da je vprašanje nagrajevanja

v javnih službah tako važno, da sindikalne organizacije pred tem smejo zapirati oči. Toda rešitev je treba iskati v izboljševanju delovnih pogojev, v izboljševanju organizacije dela in podobno. V nekaterih denarnih zavodih so že začeli uveljavljati neke nove oblike meril za nagrajevanje po učinku. Toda vse to so le prvi koraki v iskanju stimulativejših oblik nagrajevanja. - Pri tem je mnogo težav. V neposredni proizvodnji so kolektivi našli dokaj hitro določeno pot k temu cilju. - Zlasti za tako imenovano produktivno osebo. V javnih službah so pogojl za to drugačni. Vendar je edini izhod povečanje kvalitete in kvantitete uslug, izboljšanje odnosov do državljanov in podobno. Tu je treba iskati možnost za povečane prejemke uslužbencev. Tako in podobna so bila stališča na konferenci. Toda dokler ni še takih meril, dokler kolektivi ne pridejo do večje veljave v nagrajevanju, naj bi začasno še administrativno ublaževali nekatere razlike. Tako je bil sprejet tudi predlog, naj bi letos izplačali vsem javnim uslužbencem tako imenovano „trinajsto plačo“.

MALI OGLASI

PRODAM

Prodajno dvodelno pomivalno korito, skoraj novo, ter veliko, belo omaro in posteljo z mrežo in žimnico. Partizanska 33, Kranj 4277

Kravo, ki bo konec novembra tretjič teletila zamenjam za mladega voliča. Sp. Besnica 47 4298

**Za pisanje prašičev samo
REDIN
ker pospešuje debeljenje**

Prodajno 80 kg težkega prašiča. - Vasca 12, Cerklje 4310

NSU Primo, skoraj novo, prodajno. Povprašajte, Planina 1, Samski dom, Kranj 4311

Kompletno novo ozvočenje: mikrofoni, 17-vatni ojačevalnik s tremi zvočniki prodajno za 70.000 din ter električni motor 3,3 kW. Rok Celar, Zbilje 1, Smlednik 4312

Prodajno avto Fiat 600, tip 60, s prevoženimi 15.000 kilometri. Naslov v oglasnem oddelku 4313

Prodajno kravo ali telico po izbiri, bejli po 9 mesecev. Smartno 22, Cerklje 4314

Prodajno dve kozli. Kopališka 2, Kranj 4315

Prodajno 2 posteljni mreži. - Smledniška 78, Kranj 4316

Prodajno telico, ki bo žez 6 tednov teletila. Zg. Brniki 61 4317

Prodajno hišo v centru Kranja. Po dogovoru vseljiva takoj. Naslov se dobi v trgovini »Gorenjka« Kranj, Koroška c. 11 4318

Sedlarski šivalni stroj prodajno po ugodni ceni. Ogled vsak dan. Marjan Zaplotnik, Križe 59, pri Trčiču 4319

Prodajno mizarstvo orodje ter odviše strojne naprave. - Umetno mizarstvo Jože Mihelič, Sejmišče 2, Kranj 4320

Spalnico, ohranjeno, ugodno prodajno. Cesta 1. maja 37, Kranj 4321

Prodajno posteljo z nočno om-

arico, psiho in mizo z dvema stoloma. Tavčarjeva 51, Kranj 4322

Prodajno motor znamke Maticeo 250 ccm. Franc Knific, Prebačovo 15 4323

Poceni prodajno rabljeno sobno opravilo. Naslov v oglasnem oddelku 4324

Prodajno 80 basno harmoniko »Hochner«. Naslov v oglasnem oddelku 4326

Prodajno krompir holanec, 3090 kilogramov. Cena po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 4327

Prodajno levi namizni nerjaveč štedilnik z boilerjem. Naslov v oglasnem oddelku 4327

Fiat 600 s prevoženimi 19.000 km prodajno. Kranj, Gosposvetska 8 4328

Prodajno psa mladega ovčarja. Goriče 36, Golnik 4363

Prodajno novo kompletno sobno furirano pohištvo in novo 3 in pol tonsko diatonično harmoniko zaradi selitve. Ogled v nedeljo in ponedeljek. Čuk, Zg. Duplje 29 4364

Avto Topolino B, prodajno po ugodni ceni. Naslov v oglasnem oddelku 4365

KUPIM

Mladost kravo, dobro mlekarico, ali visoko breje junice kupim. - Kristijan Mertelj, Dovje-Mojstrana 4329

Kupim stanovanje od Jesenice do Kranja. Vseljivo je lahko tudi pozneje. Ponudbe oddati v podružnico Jesenice 4330

Kupim zadiljivo parcelo za enodružinsko hišo v Kranju ali neposredni okolici. Ivana Kemperle, C. Tonke Čečevca 40, Trbovlje 4331

Kupim dobro ohranjeno trodelno sobno omaro. Naslov v oglasnem oddelku 4332

Kupim suhe smrekove deske 20 in 25 mm debeline. Karol Azman, mizar, Savaška c. 12, Kranj 4333

Kupim kompletan kotel za žganje do 150 litrov. Naslov v oglasnem oddelku 4334

Kupim konja ali kobilico od 5 do 8 let staroga. Andrej Jenko, Sliška vas 3, Cerklje 4335

Prašiča, 89 kg težkega, kupim. - Naslov v oglasnem oddelku 4336

OSTALO

Naša dobra sestra in tetka Marija Rotar, stanujoča v Tenetišah, obhaja 85-letnico življenja. - Ne bomo naštevali njenih dobrot, ampak ji vsi ključemo: »Se na mnoga leta!« - Sirotarjevi 4337

Popoldne pomagam v gospodinjstvu ali varujem otroka - stanovanje imam. Naslov v oglasnem oddelku 4323

Uslužbenki za ekonomsko srednjo šolo iščeta honorarno popoldnansko zaposlitev. Naslov v oglasnem oddelku 4339

Poklicna šivilja išče stanovanje. Pomaga v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku 4340

Sprejememo v službo takoj delavca in šoferja. Pekarna Kranj 4341

Zdravnik armade, samski, išče sobo, opremljeno, neopremljeno, ali garsoniero v Kranju. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Določnost« 4342

Preključem vsebino anonimnega pisma in obrekovanja proti Francu Kržišniku. Marija Bavec, Cesta Kokoškega odreda 28, Kranj 4343

Nudim hrano in stanovanje delavci, ki dela na 2 izmeni za pomoč v kmetijstvu. Naslov v oglasnem oddelku 4344

Preključem št. bloka 43334, izdanega v Komisiji trgovini Kranj z dne 29. junija 1960. Jože Hrovat 4345

Društvo ljudske tehnike Zabnlca obvešča člane društva, da lahko dvignole nova vozniška dovoljenja pri tovarišu Podrekarju v Zabnlci 4346

Društvo ljudske tehnike Zabnlca organizira tečaj za mopediste. Prijave sprejema trgovina »Bistra«, Zabnlca 4347

Iščem sobo, znam tudi šivati. - Naslov v oglasnem oddelku 4348

Iščem upokoženko iz Kranja za dopoldanske ure. Več po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 4349

Nalivno pero sem našel v petek, 11. novembra od 21. do 22. ure, na poti od restavracije Park do pekarne Kern. Lastnik ga dobi v oglasnem oddelku 4350

Iščem prazno sobo v Kranju. - Plačam dobro. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Prazna soba« 4351

Ljudska knjižnica Voklo zopet posoja knjige vsako nedeljo dopoldne od 9. do 12. ure 4352

Sindikalna podružnica tovarne Iskra Kranj išče starejšo žensko, ki bi prala, krpala in likala sportno opremo. Plača kakor tudi vsi drugi pogoji po dogovoru. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk pod »Sportna oprema« 4353

Iščem žensko za ribanje kuhinje enkrat tedensko. Naslov v oglasnem oddelku 4354

Zamenjam družinsko stanovanje v Stražišču za manjšega v Kranju. Branko Blagojevič, Hafnarjeva pot 4, Stražišče, Kranj 4355

Oddam opremljeno sobo intelektualcu srednjih let. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Posreten« 4356

Na avtobusni postaji v Kranju sem 4. novembra izgubila osebnostno izkaznico in ostale dokumente ter nekaj denarja. Poštenega najditejnja naprošam, naj izpuščeno priloži nagradni vrne na naslov v dokumentih. 4357

Upekoženka gre k otrokom v dopoldanskem času. Pismene ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Ljubitelica otrok« 4358

Opozarjam vsakegar, ki bi o meni širil neresnične govorce glede napadov, da bom proti njemu postopal sodniškim potom. Lukančič Anton, Stražišče 17, Kranj 4359

Iščem opremljeno sobo v Kranju ali okolici. Grem tudi za sestanovanje. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Posreten« 4360

Popravilo šivalnih strojev vseh vrst hitro in strokovno izvršujem v delavnici. Omeje Ivan, C. Iva Slavca 2, Jelenov klanc, Kranj 4361

Na relaciji Smlednik-Kranj sem 15. tega m. izgubil zaščitno kabo (Rait kapo) od Ford Taunusa. Najditejnja prosim, naj jo proti nagradi vrne na naslov: Mizarstvo, Bratun, C. 10, Kranj 4362

Iščem upokoženko ali starejšo osebo za varstvo otroka v dopoldanskih urah. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 4366

NINO

Jesenice »RADIO«: 19. in 20. novembra italijanski barvni film JEZ NA PACIFIKU

Jesenice »PLAVŽ«: 19. in 20. novembra angleški vstav. film POPLAVE STRAHU

Ljubno: 19. novembra francoski film NA SMRT OBBOJENI, pred-

OBVESTILO!

SPREMEMBE V ŽELEZNIŠKEM VOZNEM REDU

Zaradi rekonstrukcijskih del v predoru »Globoke« na progi Ljubljana-Jesenice, se uvedejo v noči od 21. na 22. november 1960 tele spremembe v potniškem prometu:

1. Večerni potniški vlak št. 929, ki odhaja iz Ljubljane ob 23. uri 45 minut in prihaja na Jesenice ob 1. uri 35 minut, bo odhajal od 21. novembra 1960 dalje iz Ljubljane ob 23. uri 45 minut, t. j. eno uro prej in s prihodom na Jesenice ob 60. uri 35 minut. Tudi z vseh postaj in postajališč bo odhajal ta vlak eno uro prej kot po veljavnem voznom redu.

Opozarjamo, da zaradi tega vlak ne bo imel zveze s potniškim vlakom št. 423 iz Sežane in Reke, ki prihaja v Ljubljano ob 23. uri 15 minut in z brzim vlakom št. 508 iz Dunaja in Maribora, ki prihaja v Ljubljano ob 22. uri 59 minut.

2. Na progi od Kranja do Radovljice bo izostal od 22. novembra 1960 dalje dnevno-redno lokalni potniški - delavski vlak št. L 922, ki odhaja iz Kranja ob 4. uri 05 minut. Od Radovljice dalje bo vozil ta vlak do Jesenice po veljavnem voznom redu, z odhodom iz Radovljice ob 4. uri 42 minut.

Te spremembe bodo v veljavi do 27. maja 1961.

Uprava Železniškega transporta, podružnica Ljubljana

Razpisna komisija pri UO Zveznega centra za instruktore tekstilne stroje v Kranju razpisuje na podlagi 33. člena pravil Centra naslednji

R A Z P I S PROSTIH DELOVNIH MEST

1. 1 sekretarja
- 1 računovodja
- 2 višjih inštruktorjev za poklic - tkalec bombaža
- 2 višjih inštruktorjev za poklic - predilec bombaža
- 2 višjih inštruktorjev za poklic - predilec volne

Pogoji: Za delovno mesto pod 1. pravna fakulteta s 5-letno prakso, pod 2. srednja strokovna izobrazba s 3-letno prakso, pod 3., 4. in 5. višja strokovna izobrazba s 5-letno prakso ali srednja strokovna izobrazba z 10-letno prakso ali izobrazba visoko kvalificiranega delavca s 15-letno prakso v tekstilni industriji; zaželeno je znanje vsaj 1 tujega jezika. Vsi poklici morajo nadalje izpolnjevati pogoje in 31. člena Zakona o javnih uslužbenih.

Plače po pravilniku o sistemizaciji delovnih mest in plačah uslužbenih Centra.

Za ostale pogoje naj se zainteresirani obrnejo na Zvezni center za instruktore tekstilne stroje Kranj, Cesta Staneta Zagarja št. 33.

Razpis se zaključuje, ko bodo delovna mesta zasedena.

OGLASI V »GLASU« SO POCENI IN USPEŠNI

Oddate jih lahko v upravi Glasa Kranj, Koroška cesta 8, telef. 21-90; podružnici Jesenice, Ul. m. Tita 5 - poleg čistilnice, tel. 244 - interno 336, v Železnikih tel. 744 in v Trčiču

NAROČNIKI IMAJO 50 Odstotkov POPUSTA

Upravni odbor podjetja »ZIMOPREJA« - KRAVJE, Ješetova ulica 3 - razpisuje delovno mesto

TRGOVSKEGA POTNIKA

za teritorij Slovenije in del Hrvaške.

Pogoj: Potrebna praksa in sposobnost. Plača po tarifnem pravilniku. - Nastop službe takoj. - Ponudbe pošljite na gornji naslov.

Bralcem in naročnikom!

Uredništvo in uprava »Glasa« sta te dni že začela s pripravami na vsakoletno tradicionalno nagradno žrebanje za svoje naročnike. Za spremembo od prejšnjih let bodo nagrade za leto 1961 bogatejše in pestrejšje.

1. nagrada - moped ali televizijski sprejemnik (po želji)
2. nagrada - električni štedilnik
3. in 4. nagrada - radijski sprejemnik in še najmanj 100 nagrad, ki jih za naše vsakoletno žrebanje poklonijo delovni kolektivi.

Mikavno, kaj? Toda tudi vi ste lahko srečni dobitnik. Seveda pa se morate tudi v prihodnjem letu naročiti na »Glas«. Nagradnega žrebanja, ki bo predvidoma februarja prihodnje leto, se boste lahko udeležili z enim, dvema ali tremi kuponi, in sicer pod pogojem, če boste vplačali polletno ali celoletno naročnino ali pa če boste že peto leto naš naročnik.

In če k vsemu temu dodamo še, da je vsak naš naročnik nezgodno zavarovan in ima 50 odstotkov popusta pri oglašjanju, boste prav gotovo ostali ali pa postali naročnik najbolj priljubljenega časopisa na Gorenjskem - »Glasa« - tudi v letu 1961.

Uredništvo in uprava

stava ob 20. uri in 20. novembra isti film, predstave ob 16. in 18. uri

Kropa: 19. novembra japonski film POSLEDNJE ŽENE Z OTOKA SAJP, predstava ob 20. uri, 20. novembra francoski film CAROVNICE IZ SALEMA, predstave ob 15. in 19.30

Radovljica: 19. novembra ameriški barvni film CLOVEK V SIVI OBLEKI, predstava ob 20. uri, 20. novembra isti film ob 15., 17.30 in 20. uri

Bled: 19. in 20. novembra ameriški barvni film SLAB DAN V BLACK ROCKU, predstave ob 10., 15., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«: 19. novembra ameriški barvni film PUSCAVA ŽIVI, ob 10. uri, francoski barvni film NOČI LUKRECIJE BORGIE, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, francoski barvni film CRNI ORFEJ, predstava ob 23. uri; 20. novembra ameriški barvni film PUSCAVA ŽIVI, ob 8.30, angleški barvni film SARABANDA ZA UMRLE LJUBIMCE, ob 10. uri, italijanski film PRECEP ob 13. uri, francoski barvni film NOČI LUKRECIJE BORGIE, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

Primskovo »TRIGLAV«: 19. novembra italijanski film PRECEP, predstava ob 19. uri, 20. novembra isti film, predstava ob 15., 17. in 19. uri

Stražišče »SVOBODA«: 19. novembra sovjetski film CLOVEKOVA USODA, predstave ob 18. in 20. uri, 20. novembra francoski barvni film NOČI LUKRECIJE BORGIE, predstava ob 14. uri, angleški barvni film SARABANDA ZA UMRLE LJUBIMCE ob 18., 18. in 20. uri

Naklo: 19. novembra jugoslovanski film DEVETI KROG, predstava ob 19. uri in 20. novembra isti film ob 17. uri, premiera sovjetskega filma CLOVEKOVA USODA, ob 15. in 19. uri

Cerklje »KRVAVEC«: 19. novembra jugoslovanski film CAMPO MAMULA, ob 19. uri, 20. novembra francoski barvni film NOTRE-DAMSKI ZVONAR ob 16. in 19. uri

Škofja Loka: 19. novembra italijanski cinemascope film DANASNJA DEKLETA, ob 20. uri, 20. novembra isti film ob 17. in 20. uri

Kamnik: 19. novembra ameriški barvni film HREPENENJE PO MOŽU ob 20. uri, 20. novembra isti film ob 17. in 20. uri, sovjetski film USODA CLOVEKA ob 10. uri

Duplica: 19. novembra sovjetski barvni film TIHI DON III, ob 19. uri, 20. novembra isti film ob 15., 17. in 19. uri

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj - uprizori 20. novembra ob 10. uri dopoldne URO PRAVLJIC, ob 15. uri gostuje dramska sekcija Prešernovega gledališča v Kroplj z I. B. Priestley: INSEKTORE NA OBISKU; ob 18. uri pa gostuje v Prešernovem gledališču - KUD Pa-

pler Jože - iz Besnice z W. Somenet Maughamovo dramo SVETI PLAMEN, dne 21. novembra pa gostuje Mestno gledališče iz Ljubljane za red Iskra s Cvetko Golarjevo: VDOVO ROSLINKO in z isto predstavo ob 20. uri za red »Cetrtek«. Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.

Gledališče »Tone Čufar« Jesenice uprizori 20. novembra ob 14.30 W. Shakespeare: SEN KRESNE NOČI, zadnja popoldanska predstava in za šole Radovljica in Lesce. Dne 21. novembra ob 15. uri W. Shakespeare: SEN KRESNE NOČI, predstava za šole Kranjska gora, Bled in Dovje.

OBJAVA

DOPIŠNA SOLA V LJUBLJANI RAZPISUJE VPIS

v dopisno administrativno šolo. Pravico do vpisa imajo člani Zveze borcev ter otroci padlih in živečih borcev.

Sola bo začela delovati v prvih dneh januarja 1961. Prijave pošljite do 15. decembra 1960 na naslov: DOPIŠNA SOLA, LJUBLJANA - Likozarjeva 3.

Program, prijave in navodila za vpis in šolanje v Dopisni šoli dobite pri okrajnih in občinskih odborih ZB ali v Dopisni šoli, Ljubljana - Likozarjeva 3, proti plačilu 50 din.

Za posebne informacije priložite znamko za 20 din.

GIBANJE PROBIVALSTVA

V TRZICU

Rodile so:
Tadi - dečka, Zepič - deklec
Umrli so:
Koder Marija, upokoženka; Dolžan Franciška, upokoženka; Hrovat Ivana, gosposinja; Rotvar Marjan, sin ključavničarja.

TRAŽNI PROGLAD

V KRANJU

Fižol 90 do 100 din, mleko 30 din, koruzni zdrob 40 din, jesprenj 70 do 80 din, kaša 90 do 100 din, koruzna moka 40 din, krma za kokoš 40 din, koruza 40 do 45 din, pros 40 din, oves 30 din, krhlji 50 din, kostanj 30 do 40 din za liter, korenček 35 do 40 din, sir, skuta 120 din, surovo maslo 600 do 640 din, čebula 50 din, krompir 14 do 15 din, sladko zelje 15 do 20 din, ohrov 25 din, kislo zelje 60 din, kisla repa 40 din, sladka repa 10 din, solata 70 din, pesa 35 do 40 din, zelena paprika 50 do 70 din, orehova jedra 1250 din, hruške 40 do 80 din, cvetača 80 din za kilogram, jateca 28 do 30 din, kokaš 450 do 600 din, piščanci 300 do 400 din za komad.

Javna zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem občanom, gasilcem, ljudski milici, pripadnikom JLA, kakor ostalim, ki so nama ob požarni nesreči nudili vsestransko pomoč.

Radovljica, 18. novembra 1960

Štefka in Vinke Bavnik

ZDRUŽENJE TEKSTILNE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE BEOGRAD

razpisuje

prosto delovno mesto

Direktorja

Zveznega centra za instruktore tekstilne stroje v Kranju

Pogoji: visoka ali višja strokovna izobrazba v tekstilni stroki ali diplomiran ekonomist s petletno prakso ali tekstilni tehnik s 15-letno prakso na vodilnem mestu v tekstilni industriji.

Potrebno je znanje enega izmed svetovnih jezikov. Prošnjo z življenjepisom (opisom dosedanjega dela) je poslali na: Udruženje tekstilne industrije Jugoslavije - Beograd - Terazije 23/VII.

Razpis se zaključuje, ko bo delovno mesto zasedeno.

I Imetniške razstave in turizem na Bledu

V našem izobraževalnem ter estetsko-vzgojnem delu moramo nedvomno zajeti vse razpoložljive možnosti in sredstva, ki bi lahko koristila pri uveljavljanju družbene vrednosti in pomembnosti splošne kulture. Mnogo bi k temu pripomogla praktična dejavnost prosvetnih in kulturnih činiteljev v raznih smereh in povezovanju ter sodelovanju prosvetnih društev in organizacij z drugimi družbenimi in političnimi faktori. Vsak kraj ima kake svoje specifične možnosti, da se ta ali ona zvrst lahko še posebej uveljavi in pospesi. To pa morda zato, ker obstajajo kake stvarne možnosti za razširjanje določene dejavnosti kulturno-vzgojne ali estetsko izobraževalnega dela.

V tem pogledu ima prav Bled poseben položaj kot turistični kraj. Pohvaliti moramo prizadevanje Turističnega društva Bled za dobro organizacijo poletnih prireditev, vendar pa turistično društvo kakor tudi drugi odgovorni činitelji niso izkoristili vseh možnosti, ki jih ta izredni položaj nudi prav zavoljo turizma. Če bi našli primeren kraj, bi nedvomno lahko prirejali občasne umetniške razstave, ki bi bile zelo potrebne do potu in k splošni razgibanosti in zanimanju gostov, ki obiščejo Bled poleti ali pozimi. Prav tako pa bi bile dobrodošle domačinom za njihovo izpolnjevanje ter vzgojo. Organizacijsko stvari ne bi bilo težko urediti, če bi dosegli soglasje vseh prizadetih organov. Opreti pa bi se bilo treba sprva na domače gorenjske likovnike ter na njihova združenja. Kasneje pa bi se povezali z združenjem likovnih umetnikov Slovenije, ki bi našo zamisel nedvomno podprlo in nudilo Bledu pomoč.

Dobro vemo, da gostje v turistični sezoni ne iščejo samo počitka in miru, ampak jih zanima vse o kraju, kjer nameravajo preživeti dopust. Njihova zvedavost je vsestranska. Ljudje, ki gredo na dopust, se neradi dolgočasijo; nasprotno, vse kar lahko zadovolji njihovo zanimanje, jim je dobrodošlo. Razstave raznih vrst in smeri umetniške tvorbnosti bi bile samo koristno dopolnilo za turiste k vsemu, kar jim Bled lahko že sedaj nudi.

Zanimanje obiskovalcev zanje bi bilo nedvomno precejšnje, potrebna je le dobra organizacija, hkrati tudi propaganda, primerna izbira prostora in materialna podpora. Prav tako bi takšne razstave privabljale tudi domače obiskovalce, ki tudi zelo pogrešajo kulturnega razvedrila.

Vso problematiko v zvezi z možnostjo, da se takšno zamisel uresniči, bi morala proučiti občinski svet Svobod in Turistično društvo, in morda še drugi pristojni organi na posebnem posvetu. Namen je nedvomno dober in tudi dosegljiv, le uresničiti ga bo treba. Koristi pa bosta imela pri tem domačin kakor tudi obiskovalec, pa naj pride od koderkoli. —jb

DPD Svobode se že pripravljajo na Praznik republike

Cepprav v jeseniški občini, razen dveh samopostrežnih novih trgovin, ne bodo za 29. november odprli drugih objektov, se vendar zelo marljivo pripravljajo na proslavo v počastitev letošnjega Dana republike. Solske organizacije, DPD Svoboda in druge organizacije bodo ob praznikih priredile razne akademije in druge manifestacije. — Posebne proslave so predvidene v Kranjski gorji, Račeah, v Gozd Martuljku, v Mojstrani, na Jeseniškem in Javorniškem rovtu. Osrednja občinska proslava pa bo v Titovem domu na Jesenicah. —l.e.

Obiskovalci Loškega gradu se vrstijo drug za drugim

Arhivska razstava v Škofji Loki

Dragoceni dokumenti preteklosti

V okrogli sobi grajskega stolpa na Loškem gradu je razobešenih precejšnje število, fotografij, starih dokumentov o mogočem loškem gospodstvu ter njihovih podložnikih. — Omenjena zbirka razstavljenih predmetov prikazuje nastanek in kolonizacijo loškega ozemlja od leta 973 pa vse do 19. stoletja. Ob otvoritvi razstave, ki je bila pred dnevi, sem se obrnil do arhivistike Doroteje Gorisek, ki mi je o razstavljenem gradivu povedala takole:

»Razstava je posvečena tednu arhiva in ima namen seznaniti šolsko mladino in druge o prvotni naselitvi prebivalcev na sedanjem območju loškega ozemlja, ki obsega področje treh občin (Škofja Loka, Ziri in Zelezniki). Celotno gradivo je prikazano na poljudno znanstveni način in je zato lahko umljivo slehernemu obiskovalcu. — Ali bi mi lahko na kratko obrazložili naselitev nekdanjega loškega področja?«

»Prav rada. — Cesar Otton II. v listini z datumom — 23. november leta 973 — podeljuje freisinskemu škofu v fevd del Poljanske doline in Sorskega polja. Ker je freisinski škof dobil v tistem času ozemlje nenaseljeno, ga je začel naseljevati z namenom, da bi lahko izkoriščal dobro zemljo. Naseljevanje loškega ozemlja je potekalo v dveh etapah. Prva je bila od 973. leta do sredce 14. stoletja. To je bila največja naselitev in se štjevalo kmetij niti do danes ni bistveno spremenilo.

Drugi val naseljevanja je bil šele po 16. stoletju, in sicer v gozdnate predele, ko je fevdalec oziroma škof začel naseljevati rovtarje — rovtarska kolonizacija. Med prvimi priseljenci so bili prebivalci slovanskega rodu — Slovenci. Le v dveh področjih pa je takratni fevdalni gospod naselil Nemce in to okoli Bitnja in Zabnice, v Sorico pa je naselil Tirolce. Razen tega je v Zelezniških naselil tudi Furlane, kjer je fevdalni gospod sistematično razvijal fužinarstvo.

Nastanek loškega gospodstva je dokumentiran na tukajšnji razstavi z listinami — podelilnicami — s katerimi je fevdalni gospod prejel od fevdalnega kneza pogoja vse loško gospodstvo. Najstarejši arhivski dokument oziroma podelilnica je druga fotokopija originala, ki jo je loškemu muzeju poklonil profesor dr. Milko Kos.

Za dopolnilo k razstavi so še razstavljeni fotokopije vseh zgodo-

govinskih spomenikov iz te dobe, ki se sedaj obostajajo v Loki in okolici. Razen urbarjev in slike freske Crngroba je tukaj tudi literatura dr. Pavla Blaznika, ki je izdal o kolonizaciji več knjig.

»Zanima me še tole: Koliko let so vladali slovenskemu življu na loškem ozemlju freisinski škofje?«

»Freisinski škofje so vladali našemu ljudstvu v obeh dolinah od 973. do 1803. leta. Kasneje so vsa ta posestva prišla v državne roke. Sele po revolucionarnem letu 1848 se je naš kmet osvobodil tlake in dajatev škofjeloške gosposke.«

In ko sem se poslavljaj od tov. Doroteje Gorisek, ki je razstavo lepo uredila, sem se spomnil na njene besede, ko mi je ob koncu povedala: »Veste, v tem stolpu, kjer je sedaj razstava in v prostorih pod to sobo, so bile grajske ječe. Kdor se je upiral dajati in gosposki, ta je končal med temi debelemi zidovi.«

Arhivska razstava je zato na Gradu posebno poučna za dorasajočo mladino in ne mine dan, da se tako pomembne razstave ne bi ogledala ta ali ona šola ne samo iz loške občine, marveč tudi od drugod.

dali vse svoje moči, da so razvedrili pasivne gledalce, pri tem pa pozabljali na svoje razvedrilo in lastno estetsko vzgojo. Vrzel, ki je pri tem nastala bo torej odslej nadomeščala nova sekcija. Rezultat dela v tej sekciji pa bodo prav gotovo še kvalitetnejše prireditve v prihodnosti. Za estetsko vzgojo se bodo člani nove sekcije posluževali predavanj Prosvetnega servisa, medtem ko bodo nekakšno klubsko razvedrilo lahko uveli

in prostorih »rdečega kotička«, ki jim ga je odstopil kolektiv LIO — Tomaž Godec. Z delom nove sekcije bodo imeli prebivalci Bohinjske Bistrice dvakrat tedensko možnost obiskovati večere splošnega izobraževanja. — Ob sredah prireja predavanja Delavska univerza, ob četrkih zvečer pa nova sekcija Svobode. (Verjetno se bo pokazalo, da večera drug za drugim ne bosta primerna — op. uredništva.) Estetsko izobraževalna sekcija je doslej že priredila nekaj večerov; predavanja so bila spremljana z diapozitivi in glasbo. Na večerih je bilo govora o slikarju Ivanu Groharju, starem Egiptu, Kajuhovi poeziji in Čajkovskega Patetični simfoniji, predvideni pa so še pomenki o Chopinu, Beethovnu, Van Goghju, o jazzu, filmu in drugem. Razen omenjenih predavanj pa se letos obeta vsestransko pestra kulturno-prosvetna dejavnost v Bohinjski Bistrici. Dramska sekcija je že začela s študijem »Dnevnika Ane Frank«, v programu pa imajo še dve premieri in mladinsko igrbo »Oliver Twist«. Serijo kulturnih prireditev pa bodo pripravili ob občinskem prazniku, ko bodo še zlasti poskrbeli za kvaliteto prireditev. — Vse kaže, da bo Svoboda iz Bohinjske Bistrice zaključila tudi letošnjo sezono z bilancno, ki jo bo spet ustrelila med najdelavnejša društva na Gorenjskem. — L. S.

Ob razstavi dveh mladih grafikov v krajskem muzeju

Iz razgovora v troje

Pestro vrsto kvalitetnih razstav, ki jih prireja krajski Mestni muzej, od časa do časa poživi tudi razstava likovnih ustvarjalcev — amaterjev. Takih razstav smo vedno veseli, saj nas kaj rade prijetno presenetijo z razstavljenimi deli neprofesionalnih ustvarjalcev malih likovnih umetnin.

Tudi dva mlada amaterja, Emil Stern in Janez Vovk, ki sedaj razstavljata, nista zaočarala. Za bolj-

ši kontakt obiskovalcev razstave z njunimi deli — samo nekaj drobcev iz razgovora z njima.

Najprej dve vprašanji tovarišu Sternu, ki ima na razstavi 19 svojih grafik (monotipij, suhih igel, risb).

— Ste se morda že v šoli navdušili za grafiko?

— Tega ne bi mogel reči, ker zaradi okupacijskih let in neurejenih povojnih let v šoli sploh nisem

prišel do risanja. Vendar sem že od otroških let rad vrezoval v les in sem bil po rokah vedno porenzan.

— Kje ste se spoznali z različnimi tehnikami?

— Zbiral sem vse knjige, ki so pisale o tem, učil sem se tudi ob raznih reprodukcijah. Precej sem pridobil na slikarskem tečaju za amaterje, ki ga je vodil akademski slikar Milan Balista, skupaj z umetnostnim zgodovinarjem, profesorjem Štefanom Erženom. Zal mi je, da izdajajo tako malo primernih knjig, ob katerih bi se lahko še naprej izobraževal.

19-letni Janez Vovk je za razstavo prispeval 12 grafik.

— Kdaj so ta vaša dela nastala?

— Nekaj sem jih naredil lansko leto, nekaj pa letos. Med razstavljenimi je precej pokrajinskih motivov iz Srbije, ker sem jih delal, ko sem bil tam na počitnicah. Vendar jaz sam mislim, da je vse to šele skromen začetek.

— Sedaj opravljate delo kemi-grafa in obiskujete tudi grafično šolo. Mislite morda tudi na izpopolnjevanje likovnega znanja?

— Zelo dobro bi bilo, če bi imeli v Kranju pogoje za organizacijo takega tečaja, kakršnega smo enkrat že imeli. Potrebovali bi predvsem prostor, kjer bi se vsi amaterji lahko zbirali, se posvetovali med seboj in skupaj delali. Sedaj smo več ali manj pripušeni vsak sebi in brez strokovnega vodstva. Taki pogoji pa za uspešen in pravično usmerjen razvoj nikakor niso dobri.

S. M.

S plenuma Občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Škofja Loka

Dobro zastavljeno delo

Škofja Loka, 16. novembra — Na zadnjem plenumu Sveta Svobod in prosvetnih društev so govorili največ o programu dela sosedov, ki jih je pet: dramski, glasbeni, likovni, klubski in knjižničarski. Za delo dramskih sekcij primanjkuje igralcev, to je namreč splošna ugotovitev v vseh kulturnih in prosvetnih društvi Svobod (le-teh je 12). Novost, ki jo bodo uvedle dramske igralske družine na terenu pa bo ta, da bodo izvedle v letošnji igralski sezoni precej gostovanj po vseh večjih krajih, ne samo v občini, ampak tudi v okraju. Ugotovili so, da se je dramsko delo na terenu že začelo in vsa KUD bodo pripravila za Dan republike pester program. Delo dramskih sekcij pa je oteženo zato, ker nastopajo povsod le eni in isti igralci — dotok novih mlajših je redek in pri izobici igre se morajo dostikrat omejiti ravno zaradi pomanjkanja igralcev.

Vsa prosvetno kulturna društva v občini se borijo s finančnimi problemi in imajo pomanjkljive

prostore. Vsako društvo bi moralo imeti svoj klubski prostor, kjer bi se shajali v zimskem in letnem času mladi in stari. Ureditev klubskih prostorov bo Občinski svet Svobod v bližnji prihodnosti omogočil vsaj petim društvom.

Razprava o programu dela društev je pokazala, da imajo v letošnji igralski sezoni društva zelo pester program prireditev in proslav. Tako je škofjeloška Svoboda že začela s študijem in vajami Krležine komedije »Tripče de Utolce«, drugod pa so tudi začeli z bralnimi vajami.

Vse kaže, da bo v letošnjem in naslednjem letu kulturno umetniško delo v občini ponovno zaživelo. Na koncu so na plenumu izvolili nov šestčlanski sekretariat in si razdelili delo po posameznih sekcijah in terenih. Izvolili so tudi delegate za okrajno skupščino, ki bo v začetku decembra.

Filmi, ki jih gledamo

HAMLET — angleški film družbe Rank je po mnogih letih spet na sporedu v naših kinematografih. Tega ponovnega srečanja z Olivierovo mostrovino smo vsekakor veseli. Navkljub deljenim stališčem o avtentičnosti Olivierovega Hamleta s Shakespearovim je delo izredna umetnina. Odlika filma so sijajni Shakespearovi dialogi in nedosegljiva kreacija glavnega junaka — Laurencea Olivierja. Ofelijo je upodobil Jean Simmons.

OPERACIJA AMSTERDAM — angleška kriminalka, ki s svojo tematiko sega v prve dni druge svetovne vojne, ko so nemške čete že vkorakale v Holandijo, a še niso dosegle Amsterdam, je v teh dneh na sporedu v Radovljici. V listih dramatičnih dneh so se trije ljudje odpravili iz Anglije v Amsterdam, da rešijo številne industrijske diamante pred nemškimi četami. Kljub temu, da film obravnava izredno dramatično temo se ni dvignil s povprečja.

ki je takim filmom že domena. Omeniti pa je treba nekatere izredno domiselne posnetke, ki jih ob takih filmih nismo navajeni.

CRNI ORFEJ — Mojstrovina scenarista in režiserja Marcela Camusa z žlato Palmovo vejico (1959) iz Cannesa, bo v prihodnjih dneh po poletni predpremieri na sporedu v Kranju. Camus je že s svojimi prvimi filmi pokazal, da so mu eksotične teme izredno blizu. Tokrat je segel po staro ljubezensko zgodbo Orfeja in Evridike ter jo presadil med črnce v Rio de Janeiru. Vsa kompozicija filma spominja na bale. Svojo zgodbo je Camus vpletel v dni karnevala in prav tu bi avtorju lahko očitali, da je preveč svoje pozornosti posvetil okolju, ki ga je zamikalo in premalo glavnima junakoma in njuni nenavadni ljubezni. Sicer pa je film umetnina s kakršno se le redko srečamo. Film odključuje mnogi čudoviti posnetki mojstra Bourzvita. — F. B.

KDO NAJ SE UKVARJA S FILMSKO VZGOJO?

Posebno poglavje v naši kulturno-prosvetni dejavnosti je nedvomno filmska vzgoja. Dobro se zavedamo, da film z nezadržano nagljo osvaja čedalje širši krog ljudi, ki iščejo v filmskih predstavah potrebnega kulturnega razvedrila. Zato moramo priznati, da vzgoja v filmski kulturi postaja nepogrešljiva potreba in sestavni element naših izobraževalnih in vzgojnih prizadevanj. Zal pa smo na tem področju storili še zelo malo, da ne rečem, skorajda nič. Za takšno stanje pa bi seveda lahko našli tudi opravičila, ki so nedvomno utemeljena. Sicer pa za takšno stanje ni značilno le za naše območje, ampak je to pravzaprav širši pojav. V nekaterih krajih so poskušali uvajati v

svojo dejavnost filmsko vzgojo z ustanavljanjem filmskih klubov in sosedov. Filmski sosed obstaja tudi pri okrajnem svetu Svobod in prosvetnih društev, pred nedavnim pa je bil ustanovljen tudi pri zvezi Svobod in prosvetnih društev Slovenije. Za sedaj pravzaprav šele istem primerne organizacijske oblike in ustanovljamo organe, ki bi bolj sistematično skrbeli za uvajanje te pomembne oblike dela v našo prakso.

Dejstvo je, da predstavlja danes film zelo kompletno in široko področje v našem kulturnem življenju. To področje pa je toliko bolj pomembno v našem javnem kulturnem življenju prav zato, ker filmska ustvarjalnost in filmska proizvodnja uživata pred dru-

gimi umetnostmi precejšnje prednost, saj si filmske predstave ogleda neprimerno večje število ljudi kot pripredive katerikoli druge vrste. Prav zato, ker se naš človek vsakodnevno srečuje s filmom in njegovo problematiko, je potrebno in nujno, da tudi pri nas pričenemo na kak način z načrtno filmsko vzgojo. Sicer pa naj bo to le naloga naših prosvetnih društev in Svobod, ampak morajo enako skrb v tem pogledu prevzeti še zlasti tista društva, organizacije in ustanove, ki jim je vzgoja mladine in izobraževanje odraslih osnovno področje dela — to so predvsem mladinske organizacije, šole, društva prijateljev mladine, delavske univerze in drugi. S sodelovanjem vseh prizadetih bi bilo

moč doseči, da bi ustanovili kako telo, ki bi mu bila filmska vzgoja poglavitna skrb. Le na ta način bi filmsko vzgojno akcijo potekala enotno, pod skupnim metodolnim in vsebinskim vodstvom.

Se dokaj neurejeno je pri nas tudi vprašanje, kako uvajati film v naše šole in povezovati filmsko vzgojo s šolskim vzgojnim delom. Kolikor je bilo doslej storjenega v tem pogledu, je to le zasluga posameznih šolskih vodstev, šolskih odborov in posameznih pedagogov. V celoti pa tega vprašanja nismo pričeli resneje reševati.

Sedevala pa končno vprašanje vzgoje v filmski kulturi ni le v naših rokah. S samo ustanovitvijo filmskih klubov pravzaprav ne bi še ničesar storili. Potrebna nam je predvsem kvalitetna pedagoška filmska publicistika, bogatejša kinoteka na ozkem tiraku in končno ljudje, ki bi s svojo razgledanostjo in poznavanjem filmske ustvarjalnosti lahko vodili delo filmskih klubov in sploh usmerjali filmsko kulturno vzgojo. —jb

Janez Vovk: POKRAJINA

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 13., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. - Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 20. NOVEMBRA DO SOBOTE, 26. NOVEMBRA 1960

NEDELJA, 20. novembra

- 6.00 Jutranji pozdrav
- 6.30 Vesele melodije
- 7.15 Reklame
- 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
- 7.35 Pihalni orkester JLA
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.45 Iz albuma francoskih, belgijskih in švedskih pesmi za mladino
- 9.00 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.45 Vokalne skladbe Marjana Kozine
- 10.00 Še pomnite tovariši...
- 10.30 Sončne poljane - simfonična pesnitev
- 10.45 Spoznavajmo svet in domovino
- 11.45 Pevec Dušan Jakšič
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Za našo vas
- 13.45 Koncert pri vas doma
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.15 Reklame
- 15.30 Kar radi poslušate
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Melodije za nedeljsko popoldne
- 17.10 Peli so jih mati moja...
- 17.30 Radijska igra
- 18.38 Vardar, rapsodija
- 18.45 Zadovoljni Kranjci s pevci
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.05 Izberite melodijo tedna
- 20.50 Godala v ritmu
- 21.00 Obisk pri naših skladateljih
- 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
- 23.05 Nočni komorni koncert

PONEDELJEK,

21. novembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Vtisi iz Italije
- 8.40 Popevke na tekočem traku
- 9.00 Naš podlistek
- 9.20 Od arije do arije
- 10.15 Plesni zvoki velikih mest
- 10.40 Ljubljanski komorni zbor p. v. Jožeta Hanca
- 11.00 Po svetu jazza (ponovitve)
- 11.30 Za otroke
- 12.00 Narodni pevec ob spremljavi harmonike
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Maks Plešič: Pridobivanje svetnega prahu
- 12.25 Naši delovni ljudje se oglašajo s pozdravi za Dan republike
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Lahki spored izvajal Mariborski instrumentalni ansambel
- 13.50 Zvočni kaleidoskop
- 14.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo poslušalce
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.40 Naši popotniki na tujem
- 16.00 I. silka iz opere Faust
- 17.15 Soferjem na pot
- 18.00 Sportni tehnik
- 18.15 Slavni umetniki - VII.
- 18.50 Človek in zdravje
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Glasbeni variete
- 20.45 Kulturni globus
- 21.00 Pianist George Feyer
- 21.10 Koncert orkestra slovenske filharmonije
- 22.50 Rapsodija v h-molu op. 79 št. 1
- 23.05 Iz naših studiov
- 23.55 Prijeten počitek

TOREK, 22. novembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Glasba pri delu
- 8.30 Operni intermezzi
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Concertino za klavir in godalni orkester
- 9.40 Vokalni kvintet Kranjčani
- 10.15 Izberite melodijo tedna
- 11.00 Preludiji in variacije za klavir
- 11.30 Deset minut iz naše beležnice
- 11.40 Radi jih poslušate
- 12.00 Trio Avgusta Stanka
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Tatjana Hliš: Ob zaključku poskusov v starejših sadovnjakih
- 12.25 Pet pevcev - pet popevk
- 12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Mladi slovenski operni pevec pojo priljubljene arije

- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Iz filmov in glasbenih revij in zabavna glasba
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.40 Listi iz domače književnosti
- 16.00 Lepe melodije
- 17.15 Razgovor z volivci
- 17.25 Antar, simfonična suita
- 18.00 Iz naših kolektivov
- 18.15 Glasbena medigra
- 18.20 Količek za mlade ljubitelje-glasbe
- 18.45 Novi izobraževalni obzorji
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Sodobna zborovska dela v izvedbi vokalnih ansamblov
- 20.30 Radijska igra
- 21.45 Veliki zabavni orkestri
- 22.15 Komorni večeri pri W. A. Mozartu
- 23.05 Po svetu jazza
- 23.35 Vokalni kvartet The Four Freshmen pred publiko
- 23.55 Prijeten počitek

SREDA, 23. novembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Mladi talenti
- Srednje glasbene šole v Ljubljani pred mikrofonom
- 8.30 Drobne orkestralne skladbe
- 9.00 Jezikovni pogovori
- 9.15 Ali vam ugaja?
- 10.15 Arie in dvospevi iz italijanskih oper
- 11.00 Od plesišča do plesišča
- 11.30 Za cicibane
- 12.00 Dobri znanci iz Celja
- 12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Tone Marolt - Kom-bajn in sila
- 12.25 Poz avi in čestitke pred praznikom republike
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Iz zakladnice melodij F. Chopina
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Lahka medigra
- 14.41 Hrvatske pesmi poje Mariborski komorni zbor
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.45 Radijska univerza
- 16.00 Koncert po željah poslušalcev
- 17.15 Sestanek v sredo
- 17.30 Zabavni orkester Raphaele
- 17.45 Jazz na koncertnem odru
- 18.00 Kulturna kronika
- 18.20 Od Gallusa do Hindemitha - VII.
- 18.45 Pozdrav z gora
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Majhni zabavni ansambli
- 20.25 Elektra - opera v 1 dejanju
- 22.15 Patti Page in orkester Pete Rugolo
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Iz modernega glasbenega sveta - VII. oddaja

ČETRTEK, 24. novembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Glasba ob delu
- 8.35 Poje ženski zbor Slovenske filharmonije
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Igra violinistka Nelli Skoljnikova
- 10.15 Operetna glasba
- 10.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje
- 11.00 Zvočna mavrica
- 11.19 Iz del jugoslovanskih skladateljev
- 12.00 Janko Gregorc: Vaška suita
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Dovč: Zdravstveno pitanje telet v KZ Vrhnika
- 12.25 Operni odlomki
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Vedri zvoki
- 14.05 Simfonija v D-duru
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.40 Iz svetovne književnosti
- 16.00 Zabavni zbori
- 16.15 Pesnikova ljubezen in življenje - V. oddaja
- 17.15 45 minut turizma in melodij
- 18.00 Praznične čestitke ob lepi glasbi
- 18.30 Kitarist Laurinde Almeida
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Četrto večer domačih pesmi in napevov

- 20.45 Večer umetniške besede - Stane Sever
- 21.25 Serenada za godala op. 48
- 22.15 Po svetu jazza - I. festival jug. jazza
- 22.45 Godalni kvartet
- 23.05 Plesni orkester Les Baxter
- 23.15 Swing z Broadwaya
- 23.55 Prijeten počitek

PETEK, 25. novembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Zapeljivec, simfonična pesnitev
- 8.30 S popevkami za dobro voljo
- 9.00 Naš podlistek
- 9.20 Poje učiteljski pevski zbor "Emil Adamič"
- 9.35 Količek za mlade ljubitelje glasbe
- 10.15 Samospeve
- Aleksandra Lajovica poje sopranistka Ondina Otta Klasinc
- 10.35 Od tu in tam
- 11.00 Malo znani operni prizori
- 11.30 Človek in zdravje
- 11.40 Ritmi
- Latinske Amerike
- 12.00 Poje Ljubljanski oktet
- 12.15 Radijska kmečka univerza - dr. Vlado Gregorovič: Zdravstvena zaščita pri proizvodnji pitovnih goved
- 12.25 Klavir v ritmu
- 12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.20 Zabavni zvoki
- 13.45 Poje zbor Robert Shaw
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Lepe melodije
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.45 Radijska univerza
- 16.00 Petkovo
- Glasbeno popoldne
- 17.10 Razgovor z volivci
- 17.25 Čestitke delovnih kolektivov k Dnevni republike
- 18.00 Iz naših kolektivov
- 18.15 Dunajski valčki
- 18.30 V dvoranah Svobod in prosvetnih društev
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Zabavni orkester RTV Beograd
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Z violino skozi čas
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Mladim plesalcem
- 22.50 Literarni nokturno
- 23.05 Nočni koncert

SOBOTA, 26. novembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Glasba ob delu
- 8.30 Majhen koncert pianistke Elisabeth Kern iz Judenburga
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Budimpešta - Moskva - Praga - spored zabavne glasbe
- 10.15 Variacije na veselo temo Adama Hillera
- 11.00 Po svetu jazza
- 11.30 Pionirski tehnik
- 11.50 Otroci
- Izbirajo pesmice
- 12.00 Ansambel Srečka Dražila
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Rado Linzner: Organizacija evidence izvajanj agrotehničnih ukrepov po občinah
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Kvintet bratov Avsenikov
- 13.50 Pol ure pri ansambli beograjske opere
- 14.20 Sport in športniki
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 15.40 S knjižnega trga
- 16.00 Izbral smo za vas
- 16.40 Moški pevski zbor France Prešeren iz Kranja
- 17.15 Po kinu se dobimo
- 17.45 Pevec Djordje Marjanović
- 18.00 Jezikovni pogovori
- 18.15 Delovni kolektiv za 29. november
- 18.45 Okno v svet
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Pod rožnatu planino...
- 20.30 Dovolite, ime mi je Cox
- 3. epizoda
- 21.00 Melodije za prijeten konec tedna
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Zaprlešče z nami

Televizijski spored

NEDELJA, 20. NOVEMBRA

- 9.00 Kmetijska oddaja
- 11.00 Film iz serije O Lassie za otroke. Prenos event. športnega dogodka.
- 18.30 Plesna šola
- 20.00 Sedem dni
- 20.30 "To se kliče Zora" francoski film

PONEDELJEK, 21. NOVEMBRA

- 19.00 TV pregled
- 19.15 TV pošta
- 19.30 Glasbeni film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski športni pregled
- 20.30 TV drama - Veliki polnočni misterij

TOREK, 22. NOVEMBRA

- 20.50 Prenos italijanske televizije

SREDA, 23. NOVEMBRA

- 18.00 Oddaja za otroke
- 18.45 Film iz serije Svet v znakih
- 19.00 Čas, ljudje in dogodki
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 TV reklame
- 20.30 Ljubzen, smeh, spomini - zabavna oddaja
- 21.30 Portreti in srečanja

ČETRTEK, 24. NOVEMBRA

- 9.00 TV v šoli
- 11.00 Prenos svečane akademije ob 100-letnici Hrvatskega kazališta
- 18.00 Pogum in dobra volja
- 18.30 Ladja za Amsterdam - film iz serije Interpol
- 19.00 Ljudje med kontinenti in in oceani
- 19.30 TV obzornik
- 20.20 TV kiosk
- 20.30 Italijanka v Alžiru - prenos iz opere

PETEK, 25. NOVEMBRA

- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Poziv na jubilej - zabavna oddaja

SOBOTA, 26. NOVEMBRA

- 18.00 Poznate Lejlo - oddaja za otroke
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Čestitke za 29. november
- 20.30 Naročnik št. 1313 prenos iz Trbovelj
- 21.30 Serijski film

Škandal s fotografijami

Kdo je povzročil smrt Claudije Favento? - Afera Montesi v Trstu

V Trstu so zadnje dni zaslišali in deloma aretirali blizu trideset oseb, med njimi več mladoletnih deklet, da bi pojasnili smrt 26-letne življenjalkine Claudije Favento. Gre za podoben primer kot je bila afera Montesi, le da tokrat ne gre za višje kroge, ampak za poklicne fotografe, ki so izdelovali fotografije filmskih zvezdnic. Kot modeli so jim pozirala mlada dekleta, nakar so s fotomontažo zamenjavali njihove glave z glavami zvezdnic. Policija je zaplenila veliko število takih fotografij. Pet ali šest fotografov je poobjavilo in je za njimi izdana tirailica. Dolžijo jih, da so modele omamljali z drogami, nato pa so jih posredovali bogatim poslovnim ljudem, ki prihajajo v Trst. Vse to je prišlo na dan šele s smrtjo Claudije Favento.

21. septembra popoldne se je Claudia odpravila k neki stranki, da bi ji odnesla obleko. Ko se zvečer ni vrnila njena mati ni postala pozorna, ker je hčerka že večkrat prenočila pri kakih prijateljih, če

je imela predaleč domov. Toda, ko se tudi naslednjega dne ni vrnila, je mater pričelo skrbeti. Kmalu so našli Claudijino truplo v bližini Sv. Križa ob cesti Trst-Tržič. Kazalo je, da se je Claudia vrgla s ceste med skalnate čeri ob morju. Najprej je policija mislila na samomor. Toda ko so pozneje našli njen dežnik in torbico skrito pod koreninami nekega drevesa je postala policija nezaupljiva.

Preiskava je zelo zamotana. Nekateri pričajo, da so hoteli preiskovalne organe spraviti na napačno sled. Tako je Claudijina prijateljica Norma Necchi obdolžila trgovca Smiloviča, češ da se je prepisal z njegovo prijateljico in se nato odpravil z njo iz Trsta. Toda trgovec je dokazal, da je bil tistega dne v Padovi. Norma je nato nastopila s svojo verzijo, dokler ni končno padel sum na njo samo. Bilo je očitno, da je Norma z obtožbo Smiloviča hotela zaščititi nekega tretjega.

Claudijinega morilca do danes še niso našli. Zato pa je preiskovalna komisija odkrila tajno organizacijo fotografov aktov in njihovih prodajalcev. Tudi Norma in Claudia sta služili kot modeli. Čeprav sta bili obe zaročeni, sta iz same radovednosti in želje po pustolovčinah naselili fotografom in njihovim odjemalcem. V njihovem krogu zdaj iščejo tudi morilca.

Afera s fotografijami je vzbudila veliko zanimanje. Med preiskavo so poslali še več mladoletnih deklet v uvožne zavode. Tudi one so pozirale kot modeli in hodile s svojimi meceni po barib, o čemer starši niso imeli pojma.

Največje brodnje kitolovcev

Tri brodnje so odobila na lov na kite. Prvo brodnje pod vodstvom matične ladje za predelavo kitov "Slava", ki ima 14.772 BRT, in drugo pod vodstvom ladje "Sovjetskaja Ukrajina" z 32.024 BRT je odplulo v arktične vode. Tretje brodnje pod vodstvom ladje "Jurij Dolgoruki", ki ima 32.024 BRT, pa je zaplulo v antarktične vode. V ukrajinski ladjedelnici pravkar dokončujejo matično ladjo za predelavo kitov "Sovjetskaja Dosijsa", ki bo imela 43.000 BRT in bo hkrati največja ladja te vrste na svetu. Ladja bo opremljena z najsodobnejšimi napravami za predelavo kitov. Že leta 1961 bo SZ imela največje brodnje kitolovcev na svetu.

SMRT SKLADATELJA "VALENCIE"

Jose Padilla Sanchez, znani španski skladatelj, je nedavno umrl v Madridu, star 71 let. Sanchez je avtor velikega števila popularnih skladb, med katerimi so tudi nekdanja tako prepevani šlagerji "Valencia", "El Relicario" in "La Violetera". Skladatelj je živvel vrsto let v Parizu, kjer je napisal več lahkih glasbenih komedij.

Begunec iz Ljubezni

Srečen konec romance ameriškega vojaka v Franciji

Bivši ameriški vojak Wayne Powers se je pred dnevi poročil s Francozinjo, zaradi katere je leta 1944 pobegnil iz vojske. Tako se je srečno končalo »dezertersvo iz Ljubezni«.

Powers je leta 1944 pobegnil iz transportne enote, ki je prodirala v Nemčijo. V francoskem mestecu Laon je namreč spoznal ljubko Yvette Bleuze. Od takrat se je skrival pri svoji prijateljici in v 14 letih se jima je rodilo pet otrok. Yvette je vsak dan hodila na delo. Powers pa je v njeni odsotnosti skrbel za gospodinjstvo. Marca 1958 so ga vendarle odkrili in aretirali. Kot bivši ameriški vojak se je kajpak znašel pred ameriškim vojaškim sodiščem. Francoska javnost, ki je zelo dovzljiva za take romanse, se je zavzela za nesrečneža. Pričela so deževati pisma in prošnje, razen tega pa je Yvette medtem rodila še šestega otroka. Vse se je končalo srečno in pred dnevi se je par stednjčt nasmejano vrnil iz matičnega urada, kjer so opravili poroko. Tako bo Američan, ne da bi se skrival, lahko še sedmič postal oče.

AVTOMATIZIRANA ZELENICA MED ZAGREBOM IN NOVSKO

Železniška proga med Zagrebom in Novsko je enotirna, vendar zelo obremenjena, saj je del železniške zveze med Zagrebom in Beogradom. Sedaj so pričeli polagati kable za avtomatizacijo naprave, ki bodo znatno olajšale promet na tej progi. Na vsakem tretjem kilometru vzdolž proge bodo postavili signale, ki se bodo vžigali samodejno in kazali, ali je proga na odsekah pred njimi prosta; tudi kretnice se bodo avtomatično nastavljale, celo zapornice se bodo avtomatično spuščale, čim se bo vlak dovolj približal, takoj za njim pa se bodo spet dvignile.

LEICA SEDAJ TUDI KOT ENOOKA ZRCALNA KAMERA

Leica ni le ime ene same kamere, temveč že pojem za celo skupino fotografskih aparatov - menda kar za vse, pri katerih uporabljamo kot negativski material 35 mm filmski trak. Prava Leica pa se je razrasla že v celo skupino odličnih kamer z najrazličnejšim priborom. V zadnjem času so izdelali zanjjo še posebej dober, ki lo spreminja v enooko zrcalno kamero. Dodatek, ki je opremljen z odlično optiko Elmarit 2.8/50 lahko vsak hip pritrdimo na kamero, ali pa ga zamenjamo z običajnim objektivom.

VIŠEČI STOLP

Na novem letališču v New Yorku so uredili kontrolni stolp, v katerem so razni elektronski instrumenti, vredni milijon dolarjev. Stolp je visok kot 13-nadstropno poslopje, vrhnja tri nadstropja so širša, tako da je z njih boljši razgled po vzletnih stezah.

Ločitev

Ameriški književnik Arthur Miller in filmska igralka Marilyn Monroe sta se po štirih letih ločila. Zanimivo je, da so jima vsi pripisovali idealen zakon. Pravi, da je vzrok ločitve francoski pevec in igravec Yves Montand, ki ga poznamo tudi iz naše filmske koprodukcije "Velika sinja cesta" iz filmov "Precep", "Može in volkovi" itd. Marilyn je igrala z Yvesom v filmu "Ljubiva se". Na silkah vidimo - dva srečna zakonca para Marilyn Monroe in Arthur Miller ter Yves Montand in Simone Signoret ter par, ki je vzrok ločitve - Marilyn Monroe in Yves Montand.

Yves in Marilyn

Yves Montand in Simone Signoret

Arthur Miller in Marilyn Monroe

"Prisanem, samo pod naslednjimi pogoji..."

Jedilnik za vsak dan

Smo v času, ko je dobrega kislega zelja povsod dovolj. Da ne bomo ostali samo pri enostavno pripravljene, zabeljenem zelju, se bomo morda le odločili enkrat tudi za musako iz kislega zelja. Jed je dobra in zelo izdatna, zato naj nam tudi truda z njo ne bo žal.

Potrebujemo 1 kg krompirja, 40 dekagramov mesa brez kosti, 5 dkg masti, 1 čebulo, zelen peteršilj, nekaj strokov česna, sol, sladko papriko; 3/4 kg kislega zelja, 3 dkg masti, 2 jajci, 2 del mleka.

Krompir skuhamo, olupimo in zrežemo na liste. Meso zmeljemo, prepražimo s sesekljano čebulo, česnom, zelenim peteršiljem in papriko ter osolimo. Kislo zelje prepražimo in združimo.

V namazano kozico naložimo plast krompirja, nato plast mesa, plast zelja in spet krompirja. To lahko večkrat ponovimo. Vrhnja plast naj bo iz krompirja. Polijemo z v mleku razvrkljanimi jajci in rumeno zapечemo.

Na vseh osnovnih šolah gospodinjstvo tudi za dečke

Stražiški otroci so nadvse navdušeni za pouk gospodinjstva

V lanskem letu je med ostalimi predmeti dobil popolnoma enako vredno mesto tudi pouk gospodinjstva. O njegovem pomenu pri izobrazbi naših otrok ne bi še posebej govorili, ker sedaj prav gotovo ni več nikogar, ki bi dvomil v njegovo koristnost. Prav tako se ne bomo zadrževali pri velikih problemih, ki jih imajo po šolah gospodinjstve učiteljice zaradi pomanjkanja primernih prostorov in inventarja, ki bi bili potrebni za normalen in uspešen potek tega pouka, pač pa smo se danes zadržali le pri učenkah in posebej še pri učencih samih. Med našimi družinami je še veliko takih, v katerih še vedno ločijo delo za dečke od dela za dečke in v takih primerih seveda deklice navadno potegnejo »ta kratko«.

Kako se učenci počutijo v učilnicah za pouk gospodinjstva, smo povprašali učiteljico gospodinjstva na osnovni šoli »Lucijan Seljak«.

V Stražišču, Marijo Robleško. Sola v Stražišču je ena redkih šol, ki imajo sodobno, primerno opremljeno gospodinjstvo učilnico.

»Gospodinjstvo se kot samostojen predmet poučuje v 6., 7. in 8. razredu osnovne šole. Imajo otroci radi ta predmet?« sem povprašala tovarišico Robleško. Povedala mi je, da so zanj izredno navdušeni. Nekajkrat, ko jim je gospodinjstvo odpadlo, se je celo primerilo, da so se šli pritožiti upravitelju ali svojemu razredniku.

»Je dečke težko vključiti v gospodinjstvo?«

»Stražišče je v veliki meri delavsko naselje; v delavskih družinah dečki zaradi zaposlenosti roditeljev že veliko pomagajo in zato nimajo posebnih predsodkov. Nekoliko drugače je s kmečkimi otroki in pri prvih praktičnih vajah sem nekajkrat slišala: to je pa za ženske. Po primernih obrazložit-

vi pomena znanja gospodinjstva za dečke, so se kmalu z veseljem priključili vsakemu delu. Se vedno pa velja, da hočejo biti vedno poleg pri pranju s pralnim strojem ali pri čiščenju s sesalci in loščilci. Veliko hitreje kot deklice so se dečki naučili ravnati tudi z električnim štedilnikom, zato pa se nekoliko branijo pomivanja posode, deklice pa mislijo, da je to njihova dolžnost.«

»Na vaši šoli kar 28 skupin po 18 do 20 učencev obiskuje pouk gospodinjstva. Skupine so izredno številne, temu primerno težka je verjetno tudi organizacija samega pouka?«

»Pomagamo si s tem, da del učencev računa finančno in biološko vrednost jedilnika, nekateri likajo in perejo, nekaj učencev pomaga pri pripravljanju malice v mlečni kuhinji, en učenec je pa gospodar in skrbi, da so pripravljena vsa potrebna živila za pouk.«

Učenci so med gospodinjstvom oskrbovali tudi zelenjavni vrt. V zvezi s tem vrtom je tudi naslednja vesela zgodba. Učiteljica je poslala učenca VI. razreda po dve zeljni glavi. Pribesnel je dve pomreneli in precej gnili glavi in se opravičil: »Tovarišica, oprostite, samo ti dve zreli glavi sem našel, druge so še vse zelene.«

NASA HRANA

Mleko - edino popolno živilo

Vsaka hrana ima nekatere od hranilnih snovi (tako n. pr. kruh pretežno škrob, meso beljakovine), le mleko je hrana, ki vsebuje vse najvažnejše hranilne snovi in človek lahko ob hranjenju z njim dlje časa prebije. - Tako se tudi majhen otrok, ki se dlje časa hrani izključno z mlekom, vseeno lahko uspešno razvija.

Mleko je sestavljeno iz vode (87%) in zelo majhnih mlečnih kroglic, ki vsebujejo beljakovine (3,5%), tolsče (3,9%), sladkor (4,9 odstotka) in mineralne snovi (0,7 odstotka). Ta sestava mleka velja seveda le v povprečju, ker se sestava precej menja. Pri kravjem mleku je to v veliki meri odvisno od hrane živine, pasme, letnega časa in drugih čimbnil. 100 gramov mleka ima približno 100 kalorij. Beljakovine mleka so prvovrstne, ker imajo vse potrebne aminokisliline.

Od vitaminov ima mleko največ vitamina A; tega je v poletnih mesecih mnogo več kot v zimskih. Ker je vitamin A topen v maščobah, ga je tudi v surovem maslu veliko. Poleti, ko se živina hrani s svežo hrano, je v surovem maslu veliko vitaminov in je zato surovo maslo tudi bolj rumene barve kot pozimi. V mleku stá še vitamin B-1 in vitamin C ter nekoliko vitamina D.

Med rudninskimi snovmi, ki jih vsebuje mleko, moramo omeniti predvsem kalcij in železo. Za rast otroka je kalcij izredno važnosti. Pri presnovi kalcija sodeluje vitamin D, tega pa je v mleku malo, zato se pojavlja pri dolgotrajni enostranski prehrani otroka z mlekom rahitis. Zato dodajamo danes otrokom vitamin D v kapljicah.

Razen že omenjenega surovega masla imamo še več mlečnih proizvodov. Zelo zdrava sta jogurt in kislo mleko. Iz mleka lahko izdelamo še smetano in naredimo celo vrsto različnih sirov, ki se po svoji kvaliteti zelo razlikujejo, kar je odvisno od tega, ali uporabimo podno ali polnomastno mleko in od načina in trajanja procesa predelave.

O najenostavnejšem siru - skutu, ki je zaradi visoke biološke vrednosti in cenčnosti za nas večjega pomena, bomo spregovorili kdaj prihodnjič.

PET NAPAK

Vzgoja otrok - velika odgovornost

Vzgoja otroka se pričenja takoj pri rojstvu in se nadaljuje vsak dan. Starši navadno mislijo, da so že samo s tem, ko so odrasli, sposobni pravilno vzgajati in ne pamišljajo na to, da je vzgojanje izredno zapleten in odgovoren proces, pri katerem so napake skoraj neizbežne. No vseeno se nekaterih, ko jih dobro spoznamo, le lahko izognemo in tako koristimo otroku in sebi.

SREDIŠČE VSEGA

Prva napaka v vzgoji, ki jo starši lahko zagrešijo, je, da postavljajo svojega otroka v središče vsega dogajanja. Stalno ga kažejo gostom, vsa družina se neprestano zbira okoli njega, mati ga niti za trenutek ne pušča samega itd.

Rezultat takega obnašanja je, da

Zanimivosti

- V ZDA je neka medicinska ustanova opravila množični pregled učiteljic in profesorice in ugotovila, da je bilo 55 odstotkov pregledanih žena iz vrst profesorice in učiteljice živčno bolnih. - Hkrati so pregledali tudi žene delavke in našli le 9 odstotkov živčno bolnih.
- Daktilografinje, ki delajo na tako imenovanih brezšumnih strojih, naredijo za okoli 30 odstotkov manj napak kot tiste, ki delajo na navadnih pisalnih strojih. Te podatke so objavili po poizkusih v veliki londonski pisarni.
- Znanstveno boljše. Mati je pri njej. - Prav. Pravkar sem zaslislal slušičnad. Soglasno zatrjuje, da nočjo nihče ni prišel k zadnjim vratom. Vaš opis tuja je zvenel nekoliko mrgleno. Ali nam ne morete dati točnejših podatkov? - Na žalost ne. sem obžalujoče dejal. - Bila je trda tema in človek je bil zavihal ovratnik, klobut pa potisnil globoko na čelo. - Hm. je menil inšpektor. - Zdi se, kot da je skušal skriti svoj obraz. Zagotovo ni bil noben znanec? - Zanimal sem, vendar ne tako odločno, kot bi dejansko moral. Spomnil sem se vtisa, da mi je tujez glas zvenel nekako znano. Oklevajoče sem to priznal inšpektorju.
- Pravite, da je bil to odrezav, neuglajen glas? - Pritrdil sem. Vendar se mi je zdelo, da je odrezavost v glasu bila namerna. Če je mož, kot je domneval inšpektor, hotel skriti obraz, zakaj ne bi sprememil tudi glasu? - Ali me ne bi spremljali spet v delovno sobo? Imam še nekaj vprašanj za vas. - Prikimal sem. Inšpektor Davis je odprl vrata v vežo in jih spet zaprl za nama. - Ostala bova rajše nemotena. je jezno dejal. - In tudi nobenih prisluškovalcev ne potrebujeva. Kako je bilo dejansko z izsiljevanjem. - Izsiljevanje! sem vprašal prizadeto. - Je to le plod Parkerjeve domišljije? - Če je Parker slišal kaj o izsiljevanju. sem počasi dejal. - potem je moral prisluškovati skozl ključavnico. - Davis je prikimal. - Nič ni bolj verjetnega kot to. Poglejte, mene zanima, s čim se je ukvarjal Parker zvečer. Odkrito rečeno, njegovo obnašanje mi ni všeč. Mož neka ve. Ko sem ga začel spraševati, je globoko vzdihnil in mi serviral izmišljeno zgodbo o izsiljevanju. - Nenadoma sem se odločil. - Meni je celo zelo prav, da ste omenili zadevo. sem dejal. - Okleval sem, ali naj vam vse odkrito povem ali ne. To pomeni - že sem se odločil, da vam bom vse povedal, samo hotel sem počakati kakšno ugodno priliko. Lahko je to zdaj. - Potem sem mu pripovedoval o poteku dogodkov, kot sem jih tu še opisal. Inšpektor je napeto poslušal in me prekinil tu in tam s kakšnim vprašanjem.

otrok začne postavljati vedno večje zahteve in kmalu postane zelo muhast, kar pa je težko popraviti.

NAUČITE GA DAREŽLIVOSTI

Ko majhen otrok vidi nek predmet, ga hoče imeti. Ko bo star eno leto in pol, se bo že igral z drugimi otroki in zahteval zase njihove igrače. Toda obenem bo svoje igrače ljubosumno zadržal zase. Ali lahko pomislimo na to, da je egoist?

Pravzaprav otrok še ničesar ne razume. Nima še občutka lastnine, ki ga pridobi šele med petim in šestim letom. Zato misli, da so mu igrače drugih otrok na razpolago in si jih zato hoče ogledati. Toda svojih ne da, ker se z njimi igra, a igra je zanj zelo važna stvar. Če vam je otrok takoj pripravljen dati igračko, vsekakor pričakuje, da mu jo boste takoj vrnil. To dajanje in vračanje je za otroka tudi nekakšna vrsta igre.

Če otrok jemlje igrače prijateljev in jih noče vrniti, ga poskušajte vključiti v igro starejših otrok, ki bodo lahko branili svoje pravice. Prav tako pa otroka tudi ne silite, da bi posojal ali dajal priljubljeno igračko. Ko mu bo 3 leta, se bo začel zanimati za kolektivne igre. Pri igranju z žogo, kockami se bo navadil na dajanje svojih igrac drugim otrokom.

GRDE BESEDE

Ko boste iz otrokovi ust proizšli grdo besedo, boste gotovo zelo neprijetno presenečeni. Otrok

zelo rad ponavlja grde besede okoli tretjega leta starosti. Kako se mu lahko pomaga? Otroka zabava, če z govorenjem nekoga neprijetno preseneči, zato je normalno, da se morajo starši narediti, kot da sploh niso ničesar slišali. Brezmiselnost je kaznovati, ker otrok pomena besed, ki jih upovablja, tako ali tako ne razume. Ta grda navada bo sama od sebe prešla, ko bo otrok opazil, da na njegovo govorenje nihče ne reagira.

OTROK JE SUROV

Dveletni malček kaj rad udari s svojo lopatico svojega prijatelja, štiriletni junaki bi najraje »postreljali« vse okoli sebe s svojo »pištolo«. Tako obnašanje še ne pomeni, da je otrok surov in da se bo razvil v pretepača. Otroku pač udari, da bi obveljala njegova volja. Ko bo malo odrasel, so presnel svojo grobost v igro. Grobost je torej normalen pojav, z razvojem se otrok privadi ob obvladavanje samega sebe. Pogoji za to je, da v družini najde tri zelo važne elemente: nežnost, razumevanje in... močno roko.

NEPRIJETNE DOLŽNOSTI

Oblačenje, pospravljanje igrac, podražanje, - za otroka so to nadvse neprijetne dolžnosti. Zato mu poizkušajte vse to prikazati kot igro. Razna pravila olike naučena na pamet, so najmanj pomembna stvar pri vzgoji otrok. Bodite brez skrbi, otroci se bodo lepo obnašali, če tako delajo tudi družinski člani, s katerimi živijo.

ZA BOLJŠE GOSPODINJE

SVOBODA KRANJ-STRAŽIŠČE je že lansko leto organizirala gospodinjstve tečaj za odrasle, ki so jih imeli v gospodinjstveni učilnici šole »Lucijan Seljak«. Tudi letos je za take tečaje veliko zanimanje, žene pa si zelo želijo tudi šiviljski tečaj, vendar se ne vedo, če jim ga bo uspelo organizirati. Pač pa bodo še ta mesec spet pričeli s tečajem gospodinjstva, za katerega je že 20 prijavljenk.

M.O.D.A

Koledarska zima se še ni začela, vseeno se nam pa že kar prileže zimski plašč in toplo pokrivalo. Na naših slikah vidimo, kako lahko z različnim spenjanjem šala naredimo priklapan, moderna pokrivala. Za šal potrebujemo 125 gramov volne in debelejšje pletilke. Šal pletite v patentnem vzorcu, širok naj bo 25 do 28 centimetrov, dolg pa 1 do 1,20 metra

AGATA CHRISTIE 10 ALIBI

»Zdaj moramo pogledati stopinje.« je pojasnil inšpektor. »Predvsem pa moram govoriti z gospodično Ackroyd. Na moja vprašanja bo lahko bolje odgovarjala, dokler še ne pozna žalgre. Povejte ji, da se je dogodil vlom in jo vprašajte, ali ne bi prišla sem in odgovorila na nekaj vprašanj.«

»Gospodična Ackroyd bo prišla takoj,« je dejal Raymond.

Po komaj petih minutah je prišla Flora po stopnicah navzdol. Nostila je svileni kimono v nežni rožnati barvi in zdela se mi je prestrašena in razburjena.

Inšpektor ji je šel naproti.

»Dobro večer, gospodična Ackroyd.« je vladno dejal. »Na žalost se je pripetil vlom in potrebujemo vašo pomoč. Kakšen prostor je to - soba za biljard? Stopite sem in sedite.«

Flora se je spustila na velik divan, ki je stal ob steni in gledala inšpektorja.

»Ne razumem vas povsem. Kaj je bilo ukradeno? Kaj bi mi radi povedali?«

Inšpektor je nekoliko okleval, preden je odgovoril.

»Sivar je v tem, gospodična Ackroyd. Parker trdi, da ste prišli proti tri četiri na deset iz delovne sobe vašega sirca. Je bilo tako?«

»Popolnoma točno. Šla sem mu voščiti lahko noč.«

»In čas tudi točen?«

»Mislim, da bo približno točno. Priseči pa ne morem. Morda je bilo celo nekoliko pozneje.«

»Je bil vaš stric sam, ali pa je imel obisk?«

»Bil je sam. Dr. Sheppard je že odšel.«

»Ste morda opazili, če je bilo okno odprto ali zaprto?«

»Ne morem reči. Zaveso so bile zagnjene.«

»Tako je. In vaš stric je bil tako kot vedno?«

»Mislim - da.«

»Bi nam natančno pripovedovali, kaj je bilo med vami?«

Flora je za trenutek oklevala, kot bi šele morala zbrati misli.

»Vstopila sem in dejala: »Lahko noč, stric. Šla bom spat. Nočoj sem zelo trudna. Samo zamrmral je. Šla sem k njemu in ga poljubila. Dejal je nekaj o tem, kako mi pristaja ta obleka in dodal, naj ga pustim v miru, ker mora delati. Potem sem šla.«

»Ali vas je izrecno prosil, da ga ne motite?«

»Ah, da, to sem pozabila. Dejal je: »Povej Parkerju, da ga danes ne bom več potreboval. Naj me ne moti več.« Srečala sem Parkerja pred vrati in mu sporočila stričevo naročilo.«

»Točno.« je pripomnil inšpektor.

»Ali bi mi povedali, kaj je bilo ukradeno.«

»Popolnoma točno še ne vemo.« je dejal inšpektor.

Deklina oči so se od strahu povečale.

»Kaj je? Vi mi nekaj prikriivate?«

Hektor Blunt je zadržano, tako kot zmeraj, prišel bližje in se postavil med njo ter inšpektorja.

Oklevajoče mu je ponudila roko, ki jo je Blunt prijel z obema rokama in jo je božal, kot da je še majhen otrok. Ona pa se je obrnila k njemu, kot da izžareva od njegove neomahljive, zaupanje vzbujajoče bitičnosti in zavetje.

»Flora, zgodilo se je nekaj hudega.« ji je nežno dejal. »Hudo za nas vse. Vaš stric Roger...«

»Kaj?«

»Vem, da bo to za vas strašen udarec. Toda moram vam povedati. Ubogi Roger je mrtev.«

Flora se je umaknila. Njene oči so bile polne groze.

»Kdaj? Je zašepetala. »Kdaj?«

»Bojim se, da prav kmalu, ko ste ga zapustili,« je resno dejal Blunt.

Flora se je prijel za srce in slabo toni kriknila. Omahnila je v nezavest, mlčiva z Bluntom pa sva jo odnesla v njeno sobo ter jo položila na posteljo. Potem sem ga prosil, naj zbudi gospo Ackroyd. - Flora se je kmalu zavedla. Pripeljal sem ji mater, ji dal navodila, potem pa odhitel spet v pritličje.

6.

Srečal sem inšpektorja, ko je pravkar stopil skozi vrata, ki so vodila v kuhinjsko vežo.

»Kako je gospodični Flori, doktor?«

»To je najbolj čudna zgodba, ki sem jo kdajkoli slišal.« je dejal, ko sem končal. »In pravite, da je pismo izgubilo brez sledu? To je slabo - celo zelo slabo. To nas vodi k nečemu - k nagibu za umor.«

Prikimal sem.

»Pravite, da je gospod Ackroyd namignil, da je neki človek iz hiše vnetel v zadevo. Hlisa' je v tem primeru zelo raztegljiv pojem.«

»Ali ne mislite, da bi Parker lahko bil mož, ki ga iščemo?« sem namignil.

»Morda. Prav gotovo je prisluškoval pri vratih, ko ste odšli. Potem je gospodična Flora spet naletela nanj, ko je hotel pravkar stopiti v delovno sobo. Vzemimo, da je poskušal še enkrat, ko je odšla: zabodel je Ackroyda, zaklenil od znotraj vrata, odprl okno, skočil skozi njega in šel okrog hiše k zadnjemu vhodu, ki ga je prej pustil odprtega. Kaj pravite k temu?«

»Same eno govori proti temu.« sem počasi odgovoril. »Če je Ackroyd takoj po mojem odhodu štal pismo do konca, zakaj je potem ostal nepremično v svojem naslonjaču in še eno uro premišljeval o zadevi. Lahko bi takoj poklical Parkerja in prišlo bi do ostrega prepira. Ne pozabite, kako razdražljiv je bil Ackroyd.«

»Morda mu ni ostalo dovolj časa, da bi pismo čital dalje.« je menil inšpektor. »Vemo, da je ob pol desetih bil nekdo pri njem. Če je obiskovalec prišel takoj po vašem odhodu in če je potem kmalu vstopila gospodična Ackroyd, da bi mu želela lahko noč - no, takrat je šele nekaj pred desetjo uro lahko do konca prečital pismo.«

»Kaj pa telefonski poziv?«

»Ta je seveda od Parkerja - morda prej, preden je pomislil na zaklenjena vrata in odprlo okno. - Potem si je premislil ali pa ga je postalo strah in sklenil je, da bo vse tajili. Tako je bilo, zanesite se name.«

»Da - da.« sem dejal oklevajoče.

»Na vsak način pa lahko zvezo na pošti resnice o tem pozivu. Če je klicel kdo od tod, potem ne vem, kdo razen Parkerja bi to lahko še storil. Bodite prepričani, da je to naš mož. Toda molčite -raje ga ne bomo vznemirjali, dokler ne bodo vsi dokazi v naših rokah. Bom že pazil, da nam ne bo ušel. Na videz pa bom posvetil vse pozornost vašemu neznanцу.«

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

47. -Kdaj bomo začeli? - je sitnari neznanec. -
-Kdaj? - je zasikal Silver. -Smolett je izkušen kapitan, mi pa smo samo mornarji. Naj vodi torej ladjo do Otoka Zakladov. Tam bomo izkopali zaklad in ga lepo spravili na ladjo. Če ne boste vi, prekleti pasjeglavci, že prej vsega pokvarili, bo vodil Smolett ladjo še pol pota nazaj in tedaj bi šele udarili po njih. Potem bomo šele videli. Morda jih bomo izpostavili na kakšnem pustem otoku ali pa jih bomo poklali, kot sta to nekaj delala kapitan Flint in jaz.

48. -Trelawneyu bom s temi rokami zabil vrat, - je dejal Silver in nato: -Dick, dober fant si, prinesi mi jabolko, da si ovlažim suho grlo. - Sreca in udje so mi odpovedali, in pričakoval sem, da je to moja zadnja ura. Tedaj pa se je oglasil še nekdo tretji: -Pusti no jabolka, John! Naj prinese Dick malo ruma. - Trepetal sem v sodu, oni pa so srkali rum in govorili o tem, da je nekaj mornarjev nezanesljivih. Tega sem bil vesel. Nazdravljaj so na čast staremu Flintu. Vzela je luna in tedaj je mornar na straži zaklical: -Kopno, oho!

TELESNA KULTURA

Rokometni komentar

V NEDELJO OB 11. URI V LJUBLJANI SE ENKRAT:

KRIM: MLADOST

Kljub temu, da je bilo že pred 14 dnevi na sporedu zadnje kolo v moški republiški rokometni ligi, bo jesensko prvenstvo Slovenije končano šele jutri s ponovljeno tekmo Krim : Mladost. Kot je znano se je ta tekma, ki je bila odigrana v Ljubljani, končala neodločeno 16:16. Na registracijo tekme pa je vodstvo Krima vložilo protest, čes da je nastopil v ekipi Mladosti en igralec, ki ni imel pravice nastopati. Po dolgem reševanju tega protesta (več kot mesec dni) je bilo končno šele pretekli torek sklenjeno, da se tekma ponovi.

Ta tekma pa bo odločilnega pomena za obe moštvi, ki se borita za čimboljši plasma pri vrhu prvenstvene lestvice. Zdej je položaj tak, da bo Mladost po razveljavljeni tekmi četrti, Krim pa peti. Če bo v tem srečanju zmagal Krim, bosta moštvi zamenjali mesti. V primeru zmage Mladosti pa se bodo Kranjčani s tremi točkami prednosti utrčili na četrtem mestu. Krim bo šele šesti. Mladosti zažostuje, da ostane na četrtem mestu tudi neodločen rezultat. Vsekakor pa bo tekma izredno zanimiva in napeta ter razburljiva vse do zadnje minute, saj sta tekmeča dokaj izenačena.

● Tekma bo v nedeljo ob 11. uri na Rakovniku v Ljubljani. Za ljubitelje rokometu iz Kranja bo vodstvo Mladosti organiziralo posebni avtobus za ogled te tekme. Odhod bo v nedeljo ob 9.30 izpred avtobusne postaje na Savskem mostu.

Gorenjska rokometna liga

SPET LOVORIKA ZA TRŽIČ

V zadnjem kolu gorenjske rokometne lige so dosegli favoriti na domačih igriščih visoke zmage. Mladost II je z odlično obrambo povsem onemogočila Golničane pri strljanju od daleč in se z visoko zmago povzpela na 2. mesto. V Tržiču je namreč domača ekipa premagala Borač, ki je bil doslej drugi. Tudi Duplje so krepko obrčunale s Križami in za točko prehitele Storžič.

se je z dvema presenetljivima zmagama utrdila na 6. mestu. Križe so še vedno brez svojega igrišča, ki je prav gotovo osnova za kvalitetni razvoj. Tudi Sava je morala jeseni gostovati. Vendar to ni edini vzrok neuspeha, ampak je temu večidel kriva neremost igralcev samih.

Lestvica

Tržič	8	8	0	0	210:92	12
Mladost II	8	6	0	2	206:140	12
Borač	8	6	0	2	138:110	12
Duplje	8	4	2	2	130:110	10
Storžič	8	4	1	3	133:98	9
Iskra II	8	3	0	5	73:190	6
Križe	8	1	1	6	133:176	3
Sava	8	0	2	6	79:116	2
Iskra I	8	1	0	7	121:201	2

Lestvica strelcev: Vidovič (T) 101, Soteljšek (M-2) 52, Belehr (M-2) 48, Jeruc (D) 44, Stružnik (M-2) 39, Jazbec (K) 38, Rus II (Sa) 36, Boncelj (D) 30, Wagner (T) 28, Dobro (K) 27, Anderle (I-I) 25, Pirih (St) 23, Likar M. (St) 21, Rebolj J. (M-2), Sumandelj (I-I) 20, Hladnik N. (T) 20 golov itd.

MOSTVENI ŠAHOVSKI BRZOTURNIR

Danes, 19. novembra popoldne, bo v avli OLO v Kranju mostveni šahovski brzoturnir, ki ga organizirajo člani šahovske sekcije - »Planika« - v počastitev 10-letnice delavskega samoupravljanja. Pokroviteljstvo nad srečanjem šahovskih reprezentanc kranjskih delovnih kolektivov je prevzel kolektiv Planike, ki je skupno z Okrajnim in Občinskim sindikalnim svetom. Okrajno šahovsko zvezo, šahovskim društvom Kranj in z nekaterimi drugimi kolektivi, pripravil več častnih nagrad. -an

JESENSKI DEL KONČAN

V nedeljo je bil končan jesenski del tekmovanja v Gorenjski nogometni podzvezi. Prvo mesto je zanesljivo osvojila ekipa Ločana iz Skofje Loke, ki je ostala neporažena. Ostale štiri ekipe so razvrščene za njo, vsaka s točko manj.

Uradna lestvica po zadnjem jesenskem kolu:
Ločan 7 5 2 0 35:10 12
Mladost 7 5 1 1 26:10 11
Tržič 7 4 2 1 30:12 10
Jesenice 7 4 1 2 33:12 9
Planika 7 4 0 3 17:22 8
Prešeren 7 2 0 5 24:38 4
Naklo 7 1 0 6 19:20 2
Senčur 7 0 0 7 4:64 0

Izven konkurence:
Tržič B 9 2 4 3 16:20 8
Triglavl B 9 2 1 6 22:39 5
Pri mladincih je lestvica taka:
Ločan 3 2 1 0 11:5 5
Tržič 3 1 1 1 7:10 3
Jesenice 3 1 0 2 10:12 3
Mladost 3 0 2 1 5:8 2

● Kranjski mladinci letos prvič tekmujejo v enotni slovenski ligi. Triglav je trenutno z osmimi točkami v srednji prvenstveni lestvici mladincev. Dobljeno tekmo z Ljubljano so s protestom domačinov izgubili, lahko pa bi dobili dve točki z Mariborom, ki je prvi na lestvici in je sicer premagal Triglav, vendar uprava nogometnega kluba iz Kranja ne pusti vložiti protesta proti Mariborčanom! - IPOŠTEVAJO NAJ SE TOČKE, KI JIH NOGOMETASI PRIBORIJO S SVOJIM ZNANJEM IN S SREČO PRI IGRI.

NAŠ RAZGOVOR

Kolikor močnejše in konkretnije se oblikujejo pred nami obrisi nove reformirane šole, njene naloge in cilji, toliko močnejše se nam vsiljuje spoznanje, da mora šola izpolnjevati svoje naloge le z dobrim in stalnim sodelovanjem družbe, društvenih organizacij in organov, to je vseh ljudi, ki so pripravljeni sodelovati pri rasti in napredku naše nove šole. Gradnje te šole na danes in dnevem redu: šolska poslopja rastejo po mestih, industrijskih naseljih in vaseh. Vendar je učno vzgojnih zavodov vedno premalo. To lahko slišiš vsepovsod, na cesti, na sestankih. Tako je bilo tudi ondan v Goričah. »Solo bi radi,« so vaščani kot v en glas govorili. Ne mislite, da so tam brez nje, vendar je pretresna za vse otroke iz Gorič in bližnje okolice. Ker pa sem slišala, da so ta problem Goričani začasno zelo lepo rešili, sem poprosila ravnateljico tamkajšnje osnovne šole,

Branka Kobala, naj mi kaj več pove o tem. Našla sem ga v šoli, v majhni, mrzli pisarni in ker naju je čakalo še mnogo dela, sva takoj prešla k stvari in se živahno zapletla v razgovor.
-Zvedela sem, da ste konec minulega meseca imeli otvoritev lepega šolskega razreda. Zanima me, kako vam je to uspelo?
-Ker imamo v stari šoli le tri učilnice za 205 otrok, je bil tam pouk nemogoč. Pričeli smo misliti na gradnjo sodobne učilnice v gasilnem strojnem domu, kjer so nam za to odstopili veliki prostor. S pomočjo občinskega ljudskega odbora Kranj in s pomočjo nekaterih podjetij, nam je to tudi uspelo. Najbolj se je odlikovalo mizarstvo podjetje Roleta Kranj, od katerega smo brezplačno dobili vse pohištvo, vključno z okni in vrati. Veliko pomoč nam je nudil tudi UO golniške bolnišnice, ki je omogočil, da so nam njihovi delavci pomagali pri gradnji.

Nadvse ugodna rešitev

-Ali ste bili v letošnjem letu deležni na šolskem polju še kakšnih drugih pridobitev?

-Razen gradnje omenjene učilnice smo v zadnjem času opremili kar tri delavnice, in sicer delavnico za tehnični pouk, foto-delavnico in delavnico za radio-amaterje. Za prvo nam je poklonila oprema tovarna Planika iz Kranja, ki ima tudi patronat nad našo šolo, ostalima pa sta pomagali organizacija RK in društvo LT z Golnika. Omembe vredno je vsekakor to, da nam pri šolskem posku v teh delavnicah nudijo vsi pomoči ljudje z izučnim strokovnim znanjem.

Nadalje smo v gasilnem strojnem domu s televizorjem opremili društveno sobo, ki bo služila tako šoli kot vaščanom. -Velikega pomena za našo šolo so tudi nedavno dobljeni predmeti kot so: episkop, zvočni kinoprojektor, magnetofon, nov pisalni stroj ter za 190.000 din novih učil.

-Kako pa je s kulturnim in športnim življenjem na vaši šoli?

-Imamo šolski pevski zbor, ki kljub nestrokovnemu vodstvenemu kadru že tri leta uspešno deluje in dosega lepe uspehe. Člani zbora nastopajo na mnogih prireditvah ne le doma, temveč tudi po vsej okolici.

Kar zadeva športno življenje, moram povedati, da smo žal brez telovadnice. K sreči je naša nova učilnica tako velika, da imamo v njej lahko tudi telovadbo. Nekaj orodja smo dobili na Golniku ob razpustu tamkajšnjega telovadnega društva Partizan. V avli pred učilnico so našli svoj kotiček za igranje člani namiznoteniške sekcije in sirske družine. Učenci pa ne tekmujejo med seboj le v športu, ampak tudi v učnem uspehu. Učenci 7. razreda so na primer napovedali tekmovalje 5. in 6. razreda, ustanovili so razredno skupnost in sami sestavili svoj letni učni načrt. - M. F.

HAM U NEDELJO

KRANJ - Ob 10. uri dopoldne je »URA PRAVLJIC«, ob 16. uri pa gostujejo v Prešernovem gledališču člani Dramske skupine »KUD Papler Jože« iz Besnice z W. Somerset Maughamovo dramo SVETI PLAMEN.

JESENICE - Ob 14.30 bo v gledališču »Tone Cufar« komedija W. Shakespeara SEN KRESNE NOČI.

KROPA - Dramska sekcija Prešernovega gledališča gostuje v tamkajšnjem kulturnem domu z I. B. Priestleyovo igro v treh dejanjih INSPEKTOR NA OBISKU.

ROKOMET Ljubljana - Na igrišču na Rakovniku bo ob 11. uri ponovljena rokometna tekma med MLADOSTJO IN KRIMOM.

NOGOMET Kranj - Ob 12.15 bo na igrišču Triglava nogometna tekma mladinske lige med TRIGLAVOM IN SLOVANOM. Ob 14. uri pa bo med istima kluboma tekma slovenske coneke lige.

SMUČANJE Pri Češki koči bodo s startom ob 11. uri izbirne smučarske tekme jugoslovanskih novinarjev za svetovno prvenstvo, ki bo v Franciji.

NE SREČE

Nenadna smrt Minulo nedeljo so v Kamniku pokopali upokojenega slepega trafikanta Franca Filipiča, ki je postal žrtev prometne nesreče v Maistrovi ulici, v kateri je stanoval. Pri nenadnem prekoračenju ulice, je stopil pred kolesarja, ki ga je podel po tleh, tako da je omenjenki podlegel poškodbam. - Pokojnik, ki je oslepel v prvi svetovni vojni, je bil zelo priljubljen in sta se ob grobu poslovila od njega v imenu vseh, ki so ga poznali, zastopnika Zveze vojnih invalidov in Društva slepih.

S sodišča

O DAVČNIH UTAJAH

Na Okrajnem sodišču v Skofji Loki imajo v zadnjem času kar tri primere postopkov zaradi davčne utaje, ki vsak po svoje kažejo, da je prikrivanje dohodkov in temu ustrezno utaja davkov - več ali manj stalna praksa precejšnjega števila davčnih upravičencev. Res da za tovrstna kaznivá dejanja v zadnjih letih ni bilo obsojeno večje število ljudi, vendar smo mnenja, da le zaradi tega ne, ker uprava za dohodke in drugi pristojni organi premalo budno spremljajo ta pojav in storitve premilo kaznujejo.

Vsakemu zdravu mislečemu človeku je jasno, da na primer obrtnik, ki prijavi kakih 250.000 ali 300.000 dinarjev čistih dohodkov letno, ne bi zaslužil po njegovi prijavi več kot za skromno življenje. Prav taki pa si v nekaj letih lahko sezidajo vilo, kupijo avto in živijo sorazmerno udobno življenje. Vse to pa gre v mnogih primerih največ na račun tega, da skupnost ogoljufajo za dajanje. - Značilen je zagovor vseh tistih, ki so v kazenskem postopku zaradi davčnih utaj. V glavnem vsi priznavajo davčno utajo v določeni višini, izgovarjajo pa se, da so to

storili zato, ker to delajo vsi obrtniki. Navajajo tudi, da so mnogi drugi zatajili celo več, vendar jih pristojni organi niso odkrili. Nadalje navajajo, da ne bi mogli živeti, če bi v redu plačevali davke, čeprav številke kažejo, da bi tudi v tem primeru lahko čisto dostojno živeli in imeli še vedno večje dohodek kot jih ima povprečni delavec ali uslužbenec. Pri davčnih utajah pride včasih do prav skrajnih primerov.

Obrtnik iz Skofje Loke, ki je imel samo prometa zabeleženega preko pol milijona, čeprav je v glavnem delal za zasebnike, pri

katerih mu računov ni bilo treba registrirati, je prijavil za 1959. leto le nekaj čez 200.000 dinarjev vsega prometa. Torej samo polovico tega, kar je bilo že tako registriranega. Zanimivo je tudi primer apneničarja, ki je imel preko 5 milijonov dinarjev prometa, zatajil pa je preko 2 milijona prometa in temu ustrezno okoli 700 tisoč dinarjev davka. Kako nepravilno gledajo na ta gospodarsko izredno škodljivi pojav tudi nekateri odgovorni ljudje v društvenih organizacijah, nam kaže primer, ki se je pripetil v Gorenjski predilnici v Skofji Loki. Tu so namreč v imenu sindikalne organizacije izdali neresnično potrdilo gostilničarju, da bi mu s tem pomagali utajiti davke. Dva člana sta se spozabila celo tako daleč, da sta o tej zadevi na sodišču krivo pričala.

V času, ko mora vsak delovni človek prisrvevati določen delež za izgradnjo skupnosti, zares ni prav, da se nekateri tej svoji državljanški obveznosti izogiba. Še manj prav pa je to, da jim tišči, ki bi morali tako početlje obsojati, dajo celo pobudo kot je bilo to v pravkar omenjenem primeru.

HOKEJ NA LEDU JFSENJICE : GOTTERON (SVICA)

JESENICE, 18. novembra - Pod Mežakijo je bila sinoči tretja mednarodna tekma v hokeju na ledu v letošnji sezoni. Jesenčani so se to pot pomerili s članom švicarske lige, s hokejskim klubom Gotteron iz Frieburga. Domači so igrali v standardni pomlajeni postavi, igral pa je tokrat tudi prvič doslej bolan Lilo Klinar. V izredno hitri in tehnično lepi igri, kakršne na Jesenjah letos še ni bilo, so zmagali domači s 7:5 (2:1, 4:3, 1:1). Igra je bila toliko lepša, ker sta se pomerili dve enako močni moštvi na odličnem ledu. Za domače je bil uspešen Valentin 3, Viktor Tišler 2 ter Toni Tišler in Lilo Klinar po 1. Tekmo, ki sta jo sodila Božič in Kaltenekar, je gledalo blizu 3000 gledalcev.

ZVEDELI SMO...

● Društvo prijateljev mladine in Delavska univerza v Kamniku sta organizirala v Kamniku v dvo-ranih nad kavarno mladinske predstave celovečernih filmov. Predvaja-li jih bodo štirikrat na teden.

● Na Vajenski šoli v Skofji Loki sta pričela z delom foto krožek in radio klub. Vso potrebno opremo so namestili v za to dolo-čen kabinet. Za nabavo merilnih naprav za nadzorovanje električnega toka na radijskem oddajniku je odbor odobril 250.000 dinarjev.

● Skofjeloški radioamaterji se pripravljajo tudi na tekmovalje radioamaterjev v državnem merilu.

● Kmetijska zadruga v Stari Fužini v bečinskem kotu proizvede v svoji sirarni na leto povprečno 16 do 17 ton sira. V minulih dneh ga je zadruga prodala kar 1 tona hkrati.

● Jutri dopoldne bo v mali dvorani Doma redni letni občni zbor Kmetijske zadruge Kamnik. To bo zaključni obračun zadruge

pred priključitvijo obeh sosednjih zadrug v Nevljah in Kamniški Bistrici v večjo zadrugo.

● V tovarni Planika v Kranju so na predlog Okrajnega odbora Rdečega križa ustanovili aktiv Rdečega križa. Ta naj bi skrbel za krvodajalske akcije, za razna predavanja iz zdravstva, prireditve ob tednu RK itd.

● Vodstvo TVD Partizan na Visokem bi rado izvedlo gradnjo športnega igrišča pod vasjo v so-teski Kokre, ker je tam najbolj primerna lokacija. Žal pa od od-govornih gozdarskih organov ne dobe odobritve za poseke nekaterih tamkaj stoejih dreves.

● Trgovsko podjetje »Preskoba« v Tržiču je minuli teden od-prlo na Trgu Svobode v Tržiču prenovljeno posovalnico. Lokal je sodobno in okusno opremljen. V non-stop trgovini, v kateri poslu-jejo od 7. do 19. ure prodajajo špecijsko, delikatesno in kolo-nialno blago.

Izberite najboljše športnike Gorenjske

Še imate čas za premislek. Do vključno 22. novembra pošljite spodnjo razpredelnico, izpolnjeno z desetimi najboljšimi športniki na Gorenjskem, na uredništvo »GLASA«. Petim anketirancem, ki se bodo najbolj približali desetotični, ki jo bo dala anketa, pa je uredništvo pripravilo nagrade, in sicer:

1. Ogled mednarodne nogometne tekme med Madžarsko in Jugoslavijo;
2. ogled evropskega prvenstva v košarki;
3. ogled državnega prvenstva v smučarskih skokih;
4. ogled tekme v zvezni hokejski ligi na Jesenicah;
5. ogled plavalnega dvoboja nekje ob morju, kjer bo nastopil kranjski Triglav.

Najboljši športnik Gorenjske za leto 1960 bo za »Dan republike« sprejel prehodni pokal »Glasas«.

Št.	Ime in priimek	Panoga
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

● Letos bo prvič uredništvo »Glasas« objavilo tudi »strokovno« lestvico desetih najboljnih športnikov Gorenjske, ki bo sestavljena iz predlogov, ki jih bodo dali športni dopisniki »Glasas« in nekateri gorenjski športni strokovnjaki.